

Kangasalan kunta

Lamminka

LAATUKÄSIKIRJA

2016

serum

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	4
LAMMINRAHKAN VISIO	5
Lupaus.....	6
Periaatteet ja teemat.....	6
Periaate 1: Luonnon ja kaupungin yhteys.....	7
Periaate 2: Monipuolisuus.....	7
Periaate 3: Yhteisöllisyys.....	7
Periaate 4: Hyvinvointi.....	7
URBAANI.....	8
Tervetuloa Lamminrahkaan.....	9
Tiivis pikkukaupunki.....	10
Kukkulakaupunki.....	11
Kattomaailma.....	12
Erilaisia korttelialueita.....	13
A. Rakennetaan tiivistä kaupunkia.....	14
B. Keskustan kivikorttelit.....	15
C. Kauppakorttelit.....	16
D. Asunnot ja työpaikat samassa korttelissa.....	17
E. Työpaikka-alueen uusi ilme.....	17
F. Tiiviisti rakennettua pientaloaluetta.....	18
G. Pientaloalueet luonnon läheisyydessä.....	19
H. Puutalokorttelit.....	20
Julkinen taide.....	21
Valaistu kaupunki.....	22
KOTI.....	23
Turvallisuus.....	24
Asumisen vaihtoehtoja.....	24
Ryhmärakentaminen.....	24
Ulkona oleskelu.....	25
Omakotitalo kerrostalossa.....	26
Oma talo kaupungissa.....	27
Pienimittakaavaisia noppataloja.....	28
Tiivistä pientalorakentamista.....	29
Rinnerakentaminen.....	30

PALVELUT.....	31
Elävän keskustan kaupat, palvelut ja työpaikat.....	32
Kivijalkaliikkeet ja -työtilat.....	33
Päivittäistavarakaupat.....	34
Asukkaiden omatoiminta.....	35
Yhteisölliset palvelut.....	35
 YHTEYDET.....	 37
Verkostoitunut kaupunki	38
Liikkumisen tulevaisuus.....	39
Shared space.....	39
Pysäköinti.....	41
Kävelijän ehdoilla joukkoliikennekadulla.....	43
Lenkkikatu yhdistää	44
Turvallinen tonttikatu.....	44
 LUONTO.....	 45
Humisevat metsät.....	47
Metsää piholla.....	48
Viherkäytävät.....	49
Leikkien luonnossa	50
 KUVALÄHTEET.....	 51

JOHDANTO

Lamminrahkan laatukäsikirja on alueen visiokirja. Siitä välittyy alueen suunnittelun ja toteutuksen punainen lanka, Lamminrahkan henki, omaleimainen alueidentiteetti, ”lamminrahkaisuus”, joka lävistää kaiken talotyypeistä hulevesiratkaisuihin. Lyhyesti sanottuna käsikirja kertoo, millaista on elää tulevaisuuden Lamminrahkassa.

Käsikirjassa keskitytään rakennuksiin sekä pihoihin, katuihin, viheralueisiin ja muihin julkisiin ulkotiloihin eli siihen fyysiseen ympäristöön, jonka ilmeeseen ja käytettävyyteen kunta voi ohjauksellaan vaikuttaa. Fyysinen ympäristö luo puitteet, mutta todellisen lamminrahkaisuuden synnyttävät tietenkin ihmiset ja heidän olemisensa ja toimimisensa alueella.

Käsikirja kiteyttää alueen tavoitteet yksiin kansiin, helposti löydettäväksi ja tarkasteltaviksi. Se kulkee mukana kaikessa Lamminrahkan suunnittelussa ja toteutuksessa koko vuosia kestävässä prosessin ajan. Käsikirjaan voi ja tulee palata matkan varrella tarkistamaan, ollaanko menossa oikeaan suuntaan, onko visioitu ”lamminrahkaisuus” toteutumassa suunnitelmissa ja toteutuksessa tai onko visiota syytä päivittää.

Käsikirjan on koostanut Serum arkkitehdit Oy (Vesa Humalisto, Miika Vuoristo ja Anna-Kaisa Aalto). Vision ja suunnitteluperiaatteiden koostamisessa on ollut mukana Katja Lindroos Egnahem Media Oy:stä. Käsikirjan alustavia teemoja on ideoitu ja kommentoitu kolmessa työpajassa keväällä 2014:

- Asuinrakentamisen periaatteet (rakennusliikkeet)
- Yksityisten palvelujen elinvoima ja elävän pääkadun luominen (paikalliset yrittäjät ja päivittäistavaraketjut)
- Yhteisöllisyys, luonnon läsnäolo, liikkumaan innostaminen ja turvallisuus (kunnan päättäjiä ja virkamiehiä)

Käsikirjan laadintaa ovat ohjanneet Kangasalan kunnan kaavoitusarkkitehti Markku Lahtinen sekä Lamminrahkan projektipäälliköt Sanna Karppinen ja Simo Turunen.

Kangasalla 1.4.2016

Sanna Karppinen

Lamminrahkan projektipäällikkö

KUVA 1. Ilmakuva Lamminrahkan alueesta

LAMMINRAHKAN VISIO

Maailma muuttuu nopeasti. Elämäntavat ja elinkei-
not, tarpeet ja toiveet ovat murroksessa. Tulevaisuu-
den ennakoiminen käy vuosi vuodelta vaikeammak-
si.

Miten muuttuvassa todellisuudessa voidaan suun-
nitella uutta asuinalueita? Millainen on onnistunut
huomisen kaupunginosa? Miten ympäristöjä voi-
daan rakentaa niin, etteivät ne ole vanhentuneita jo
valmistuessaan?

Tulevaisuutta voi rakentaa vain yhdellä tavalla:
olemalla avoin muutoksille. Hyvin suunniteltu alue
ei ole kerralla täysin valmis, vaan se joustaa ja elää

muutoksen mukana. Se ei pakota toimimaan tietyl-
lä tavalla. Se kutsuu alueen käyttäjät luomaan itse
toimintaa.

Tällä asenteella suunnitellaan tulevaisuuden Lam-
minrahkaa. Tavoitteena on paikka, jolla on enemmän
kuin vain nimi. Sillä on identiteetti, ”lamminrahka-
laisuus”, joka välittyy niin katukuvasta kuin ihmis-
ten välisistä tervehdyksistä. Lamminrahka haluaa
näyttää esimerkkiä siitä, miten hyvällä suunnittelulla
voidaan mahdollistaa ja tukea hyvän paikallishengen
syntymä.

KUVA 2. Visualisointi Lamminrahkan katu- ja aukiutilasta osayleiskaavavaiheessa

Lupaus

Kun luonto ja kaupunki ovat yhtä, ihminen voi hyvin. Suurimman osan ajastamme elämme rakennetun ympäristön keskellä. Asuminen, työpaikat ja liikkuminen pitävät meidät sisätiloissa, keinovalaistusten, ilmastointien sekä kovien äänien ja pintojen keskellä. Samaan aikaan tulemme yhä tietoisemmiksi siitä, miten paljon ympäristö vaikuttaa meihin. Pienikin hetki ulkoilmassa piristää meitä, liikkuminen omilla jaloilla tekee meidät luovemmiksi ja vihreän näkeminen auttaa meitä jopa parantumaan. Liian usein joudumme kuitenkin hakeutumaan erikseen luonnon äärelle.

Miksemme voisi asua, työskennellä ja liikkua ympäristöissä, jotka olisivat virkistäviä, inspiroivia ja terveyttämme edistäviä?

Miksemme voisi emme voisi tuoda luontoa niin lähelle, ettei meidän tarvitse poiketa tavallisilta arjen kulkureiteiltä siitä nauttiaksemme? Entä jos kaupungissa voisi elää kuin luonnon helmassa?

Tulevaisuuden Lamminrahka on kaupunginosa, joka on alusta asti suunniteltu luontoa mukaillen. Sen katuverkosto ja rakennusten sijoittelu seuraa maastoa. Puistot ja lähteet ovat paikoilla, joihin luonto ne ”on suunnitellut”. Kasvit ovat osa arkkitehtuuria, ja rakennukset ovat osa maisemaa. Kadut kiertävät ja kaartavat kuin polut. Sen sijainti upeiden metsämaastojen kupeessa inspiroi kiipeämään korkeammalle ja vetämään keuhkot täyteen puhdasta ilmaa.

Tulevaisuuden Lamminrahka ihmisille juuri sopivan kokoinen: tarpeeksi suuri ollakseen vireä ja elinvoimainen, tarpeeksi pieni ollakseen kodikas ja turvallinen. Se on luonnolle juuri oikeanlainen: tarpeeksi tiivis ollakseen energiatehokas ja tarpeeksi väljä ollakseen vihreä. Juuri luonto tekee Lamminrahkasta hyvinvointia rakentavan asuin- ja työpaikan:

luonnon muotoilema ympäristö on niin arjen että tieteen ymmärryksellä todettu ihmisen hyvinvointiin myönteisesti vaikuttavaksi. Hyvinvoinnilla on suora vaikutus paikan henkeen: voidessaan hyvin jokainen haluaa levittää myönteisyyttä myös ympärilleen. Sen keskellä on toreja, kauppoja ja yhteisen tekemisen tiloja. Sen kaduilla on helppo tervehtiä vastaantulijaa, oli tämä sitten muukalainen tai lamminrahkalainen. Sinne on helppo jokaisen tulla ja sieltä pääsee vaivatta minne haluaa.

Lamminrahka on siis enemmän kuin kaupunki keskellä luontoa. Se on kaupunkia ja luontoa saamaan aikaan. Paikka, jossa raja rakennetun ja luonnonmuokaisen ympäristön välillä on kevyt, jopa huomaamaton. Siksi se on ihmiselle paras paikka asua ja elää.

Periaatteet ja teemat

Lamminrahkan suunnittelua ja toteutusta ohjaavat neljä periaatetta.

Periaatteet eivät muutu suunnittelun ja rakentamisen aikana, vaan ne pysyvät ja niistä myös pidetään kiinni. Periaatteet ovat koko Lamminrahkaa ohjaavia arvoja.

PERIAATTEET

1. Luonnon ja kaupungin yhteys
2. Monipuolisuus
3. Yhteisöllisyys
4. Hyvinvointi

Periaate 1: Luonnon ja kaupungin yhteys

Luonnolla on ollut suuri vaikutus Lamminrahkan suunnitelmaan ensimmäisistä luonnoksista asti. Luontoa ei Lamminrahkassa haluta jättää rakennetun ympäristön ulkopuolelle, vaan se halutaan sulauttaa osaksi kaupunkikuvaa. Vastaavasti alueen upeita maastoja halutaan kehittää virkistymisen ja ulkoilun näkökulmasta. Luonnon kunnioittaminen näkyy myös panostuksena sujuvaan liikenteeseen.

Periaate 4: Hyvinvointi

Ympäristö vaikuttaa ihmiseen monella tavalla. Viettämällä aikaa paikoissa, jotka kannustavat meitä liikkumaan ja nauttimaan luonnosta, pystymme huolehtimaan itsestämme arjen keskellä. Ihmisen hyvinvoinnista ammentava kaupunkisuunnittelu ei pakota siirtymään erityisiin vapaa-ajanviettokeskukseen, vaan tuo ne lähelle asumista ja työtä. Lamminrahkassa ulkoilumaastot ovat nurkan takana. Koulu muuttuu iltaisin liikuntakeskukseksi. Kauppaan pääsee hiihtämällä, ja pyörällä uimaan ja muihin kaupunginosiin.

Periaate 2: Monipuolisuus

Tulevaisuuden kaupunginosaa ei voi rakentaa ”yhden totuuden” periaatteelle. Se ei voi olla vain asumisen tai työpaikkojen ehdoilla suunniteltu. Lamminrahkassa suunnittelulla halutaan tukea monenlaisen toiminnan syntyä. Monipuolisuus on ohjenuorana myös, kun suunnitellaan erilaisille käyttäjäryhmille tiloja. Enää kerrostalo ei ole vain pariskunnille sopivin valinta, vaan uudella tavalla toteutettuna se voi olla soveltua vaikkapa uudenlaiseen yhteisöasumiseen. Omakotitalo taas ei ole vain lapsiperheen haave, vaan se voi olla yksineläjälle sopivin asumismuoto. Myös palveluiden ja toimistojen suunnittelussa pyritään rajoja rikkoviin ja joustaviin ratkaisuihin.

Periaate 3: Yhteisöllisyys

Muiden kohtaaminen on ihmisen perustarpeita. Olemme sosiaalisia olentoja, ja tarvitsemme toisiamme - silloinkin kun hakeudumme omaan yksityisyyteemme. Turvallisuus ei synny valvontakameroilla vaan ihmisten välisissä katseissa ja tervehdyksissä. Lamminrahkan suunnittelussa yhteisöllisyyden tukeminen otetaan poikkeuksellisen vahvasti huomioon. Kortteleiden ja tilojen sijoittelussa hyödynnetään tutkimustietoa siitä, millaiset tilat ovat omiaan tukemaan luontevaa vuorovaikutusta ihmisten välillä. Yhteisöllisyyttä halutaan luoda myös paikallisuudella. Lamminrahkaan rohkaistaan toimijoita, jotka liittyvät kaupunginosan sen ympäröiviin alueisiin, kuten maatiloihin ja muihin palveluntuottajiin. Lamminrahkasta halutaan uuden ajan yhteisö, jossa on hyvä olla ihmisten ilmoilla.

URBAANI

Lamminrahka on pieni kaupunki. Rakennukset ovat lähellä toisiaan ja kadut ovat tiiviitä. Puistot, aukiot ja torit ovat yhdessä katutilan kanssa julkista tilaa, joka muodostaa kaupungin ytimen. Kaupungissa ihmiset kohtaavat toisensa ja sen vuoksi Lamminrahkassa yhteiseen tilaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Kaikille avoin julkinen tila on tiiviisti rajattu rakentamisella tai viherrakentamisella. Aukiot ja torit sekä puistot rajautuvat selkeästi rakentamiseen, ja toisaalta aluetta ympäröi laajat metsäiset alueet. Esikuvana on perinteinen kaupunki, ja Lamminrahkaan halutaan tuoda vanhojen kaupunkien tunnelma, joka rakennetaan nykypäivän rakentamistavoilla tulevaisuutta varten.

Kaupunkimaisuus tarkoittaa sitä, että asutaan tiiviisti. Asukkailla pitää olla kuitenkin omaa tilaa. Kaupunkilaisten omat pihat rajautuvat rakentamisella tai muilla rakenteilla. Korttelit ovat selkeästi rajattuja, ja umpikortteleita käytetään tiiviimmin rakennetuissa kortteleissa. Kaupunkimaisuus on myös lyhyitä yhteyksiä asunnoista työpaikkoihin ja palveluihin. Lamminrahkan rakennettu ympäristö on suunniteltu kävelyä ja pyöräilyä silmälläpitäen, ja se näkyy kaupunkikuvassa sekä julkisessa katutilassa.

Arkkitehtuuri ja materiaalit ovat nykyaikaisia, mutta rakennusten ja kaupunkitilojen suunnittelussa tärkeimpänä kriteerinä ovat paikalliset ja alueelliset erityispiirteet, ihmisläheisyys sekä viihtyisyys ja kodikas asuinympäristö.

KUVA 3. Sisääntulo Lamminrahkan alueelle antaa mielikuvan urbaanista ”pikkukaupungista”

Tervetuloa Lamminrahkaan

Lamminrahkaan saavuttaessa sekä asukas että kävijä tuntee olonsa tervetulleeksi ja kotoisaksi. Liikkumisen nopeus putoaa, ja tiivis pikkukaupunki rakennuksineen kiinnittää kävijän huomion. Jo ensimmäisestä risteyksestä lähtien Lamminrahkassa vallitsee selkeästi havaittava oma tunnelmansa: lamminrahkaisuus, joka toivottaa tulijan viihtymään, ja viipymään alueella.

Valtatien varteen sijoittuvat yritykset, joille näkyvyys ja nopeat yhteydet ovat oleellisia. Työpaikka-, toimisto- ja liikerakentaminen on alueen käyntikortti Lamminrahkan ohi ajaville autoilijoille ja valtatieltä saapuville ihmisille. Rakentaminen muodostaa valtatielle oman tunnistettavan Lamminrahkan silhuetin.

Eritasoliittymän silta on maamerkki Lamminrahkan alueelle valtatie 12 suuntaan. Sen ulkoasu on näyttävä viherrakentamisen, valaistuksen tai muun rakenteellisen idean avulla.

Pohjoisessa Lamminrahkan alueen tunnistaa kevyen liikenteen sillasta, joka kohoaa tunnistettavana rakenteena maastosta, ja luo samalla mielikuvan liikunnallisesta Lamminrahkasta, kun lenkkeilijät, ulkoilijat tai hiihtäjät sujahtelevat kadun ylitse.

KUVA 4. Pohjoisesta saavuttaessa Lamminrahkan maamerkinä on kevyen liikenteen silta, esimerkkinä Paholaisensilta Tartosta.

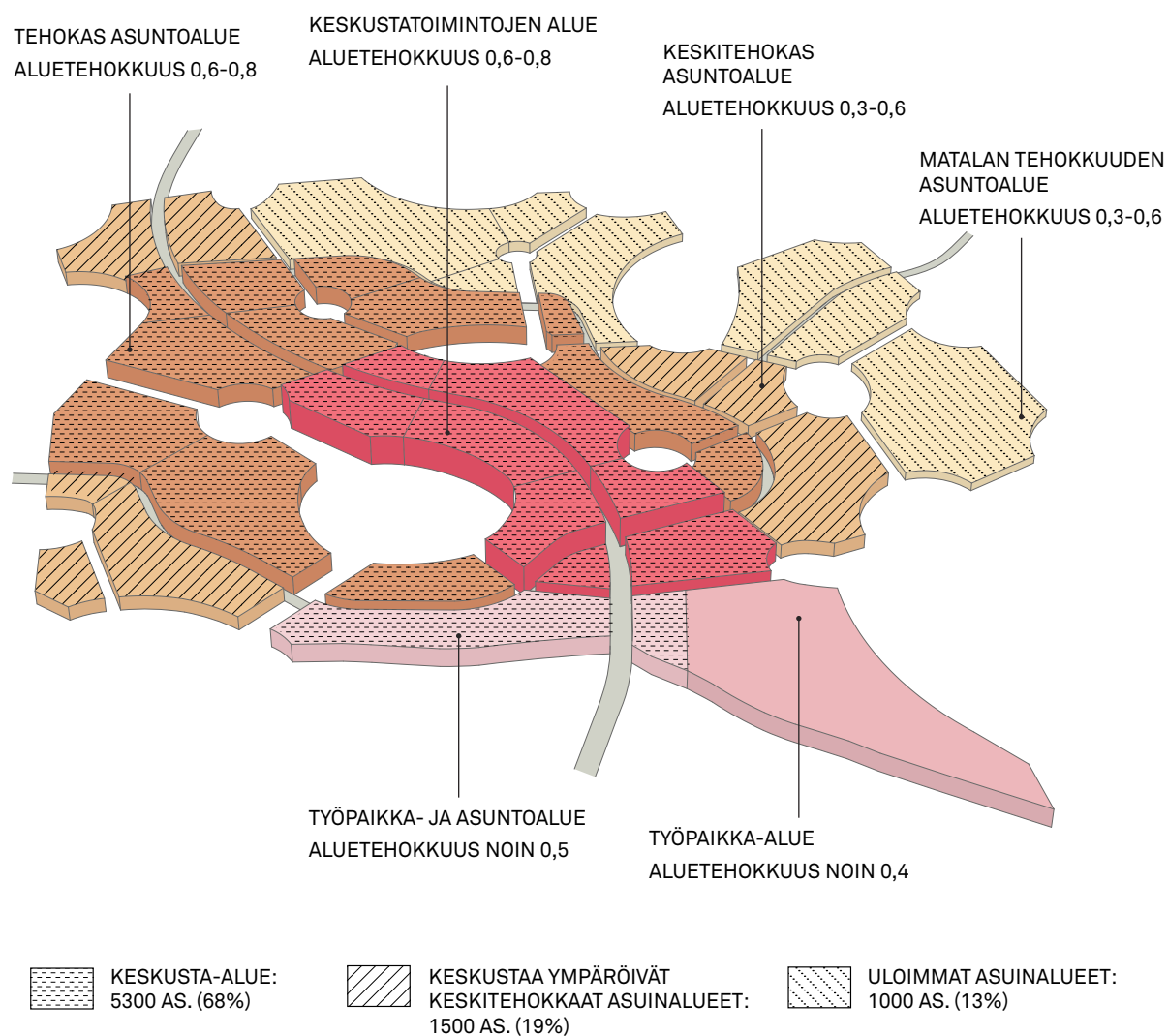
KUVA 5. Idealuonnos Lamminrahkan viherkantisesta eritasoliittymästä

Tiivis pikkukaupunki

Lamminrahka on asuinalue, jossa asutaan tiiviisti. Näin saavutetaan paremmat palvelut sekä tehokkaat yhteydet kauppoihin ja kouluun. Tiiviyn ansiosta voidaan säästää vastaavasti enemmän viheralueita yhteiseen käyttöön. Hyvällä suunnittelulla voidaan tiiviissä rakentamisessa luoda rauhallista asuinymäristöä ja yksityisyyttä. Mahdollisuus omaehtoiseen tai järjestettyyn yhteisölliseen toimintaan parantuu asukasmäärän kasvaessa.

Lamminrahkassa asuu 2050-luvulla noin 8000 asukasta ja työpaikkoja on noin 1000 henkilölle. Asukkaista valtaosa asuu 500 metrin matkan päässä ydinkeskustasta, palveluista ja joukkoliikenteen

pääkadusta. Lamminrahkan rakentamisen määrä ja kerrosluku kasvaa keskustaa kohden pyramidimaisesti. Periaatteena on, että keskustassa rakennetaan tehokkaammin, tiiviimmin ja kerrostalovaltaisemmin. Vastaavasti alueen reunoilla on pienimittakaavaisempaa pientalorakentamista. Kaikilla korttelialueilla saa rakentaa erityyppisiä taloja vierekkäin rakennustehokkuuden puitteissa, kunhan rakentamisessa huomioidaan naapurirakennukset sekä alueen kokonaisilme. Rakennustypologiaa tai edes kerroskorkeutta ei korttelitasolla määritetä, vaan oleellisempaa on viereisten rakennusten yhteensovittaminen ja yhtenäinen kaupunkikuva.

KUVA 7. Kaavio Lamminrahkan asukasmääristä ja rakentamisen tehokkuuksista.

Kukkulakaupunki

Lamminrahka on polveilevaa rinnemaastoa. Alueen maasto on vaihtelevaa ja kauniisti kumpuilevaa, joka antaa rakentamiselle paljon haasteita, mutta ennenkaikkea mahdollisuuksia. Rakentaminen alueen lukuisilla etelään ja länteen avautuvilla rinteillä mahdollistaa korttelirakenteen, jossa rakennuksista avautuu helposti näkymiä koko asuinalueen ylitse.

Tämä antaa mahdollisuuden tutkia rinnerakentamista ja muusta ympäristöstä poikkeavia talotyyppejä sekä kerros-, rivi- ja pientalorakentamisessa. Maastoa ei pyritä tasaamaan, vaan päinvastoin säilyttämään alkuperäistä korkeuseroja aina, kun se on mahdollista.

Arkkitehtuurin historiassa on useita rinnerakentamisesta tunnettuja kaupunkeja, Lamminrahka voi ottaa näistä esimerkkiä ja tulla yhdeksi aikansa seuratuksi ikoniksi.

KUVA 8. Rinneratkaisut tulevat olemaan Lamminrahkassa tavallisia, esimerkki Tartosta

KUVA 9. Hyvä esimerkki kukkulakaupungista on vanha Porvoo, rinteeseen rakentaminen mahdollistaa terasoituja ratkaisuja, jolloin asukkailla avautuu hyvät näkymät

Kattomaailma

Kattojen muodostama näkymä on erityisen tärkeä Lamminrahkassa. Harja- ja lapekatot antavat rakennuksille yhden lisäulottuvuuden, joka on usein laiminlyöty nykyarkkitehtuurissa: kattojen polveilu ja rytmi, sekä katsottaessa alhaalta katutasosta tai ylhäältä harjanteiden päältä tai ullakkokerroksista. Ullakkoasunnoilla tai kaksikerroksisilla loft-asunnoilla saadaan yläkerrokset hyötykäyttöön. Kattoasunnoista muodostuu alueen haluttu ekslusiivinen huoneistotyyppi.

Harja- ja lapekattoja hyödynnetään myös energiantuotannossa. Etelään suuntautuvien kattopintojen määrä maksimoidaan, joten energian tai lämmöntalteenotto on mahdollista, joko heti tai tulevaisuudessa teknologioiden ja säädösten kehittyessä.

KUVA 10. Lamminrahkan katot muodostavat polveilevan näkymän. Englantilaista esikaupunkimaisemaa. (Pierre Terre 2004. Creative Commons (CC BY-SA 2.0))

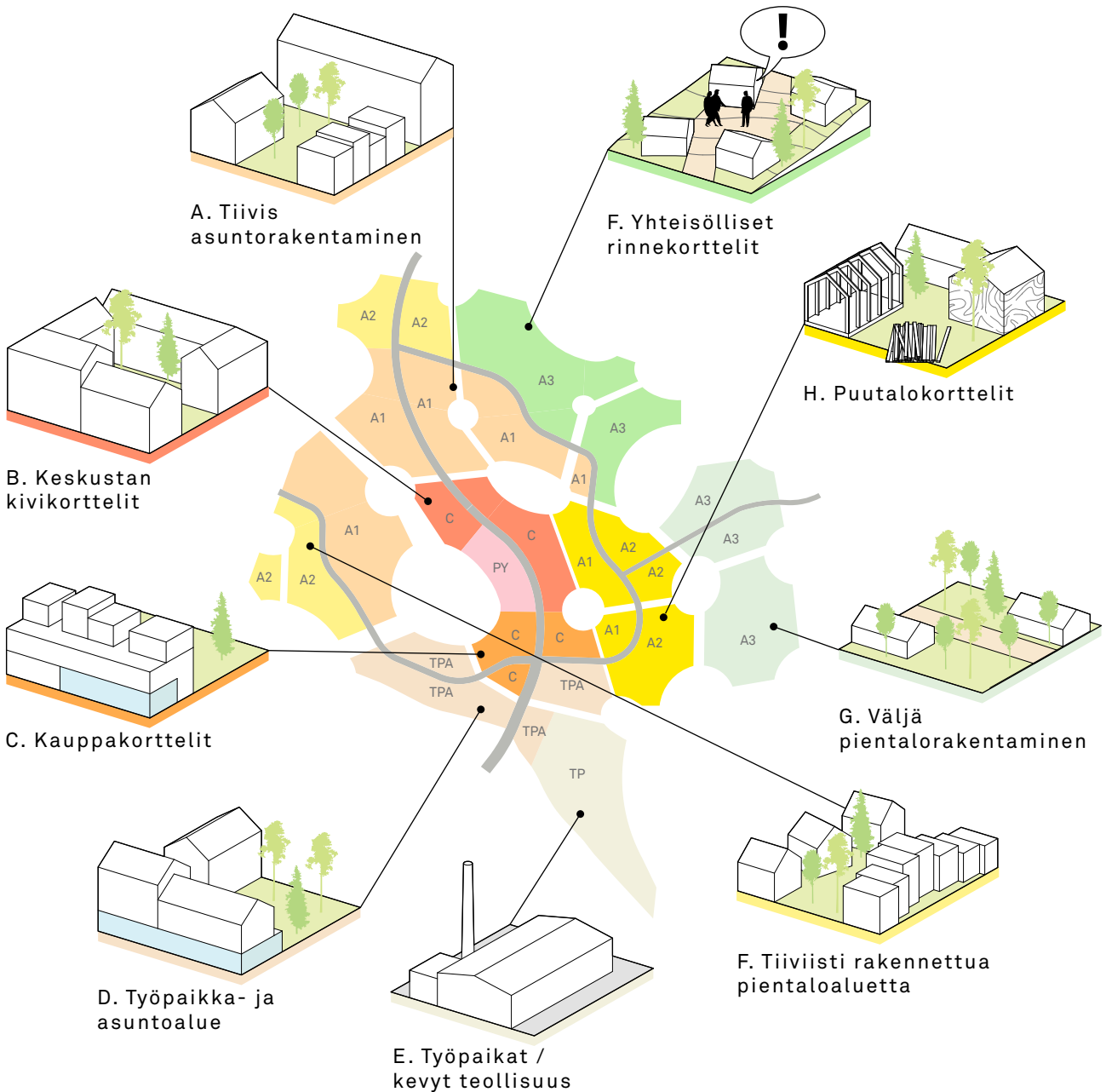

KUVA 11. Pikkukaupunkinäkö Stavarangerin vanhasta kaupungista. (Kevin Millican 2012. Creative Commons (CC BY-NC-ND 2.0))

Erilaisia korttelialueita

Lamminrahkan rakentaminen jakautuu useaan osa-alueeseen, joista kaikilla on oma identiteettinsä ja tunnistettava ilmeensä. Tavoitteena on mahdollistaa laadukas asuminen ja työskentely erilaisissa ympäristöissä, sekä edistää sosiaalisesti, arkkitehtonisesti ja ekologisesti kestäviä ratkaisuja.

Eri alueilla kiinnitetään erityistä huomiota tiettyyn teemaan, kuten puurakentamiseen, yhteisöllisyyteen ja työpaikkoihin, mutta periaatteena on, että näitä teemoja kehitetään myös muualla Lamminrahkassa. Työtiloja ja puurakentamista edistetään koko Lamminrahkassa ja yhteisöllisyys on tärkeä teema kaikessa toiminnassa alueella.

KUVA 12. Kaavio kaupunkikuvastaan erilaisista osa-alueista Lamminrahkassa.

A. Rakennetaan tiivistä kaupunkia

Tiivein rakentaminen keskittyy Lamminrahkan keskeisille alueille. Näillä alueilla sekoitetaan erilaisia talotyyppejä kerrostaloista pienkerrostaloihin ja kaupunkipientaloihin. Yleisilme säilyy kuitenkin aina kaupunkimaisena. Erityistä huomiota kaupunkikuvaan kiinnitetään pääkatujen varsilla, joissa pääosin 4-5 -kerroksiset asuinrakennukset sijoitetaan tiiviisti katujen reunoille. Rakennukset voivat olla osittain myös 2-3 kerroksisia. Pääkatujen varsilla suositetaan umpikortteleita, jotka muodostavat tiiviin katutilan lisäksi suojaista pihatiloja. Muualla voidaan hyödyntää myös avoimempia kortteliratkaisuja, joissa luonnon yhteys rakennettuun ympäristöön korostuu.

Talotyyppejä määrittelee monipuolisuus. Erilaiset kerrostalot lamellitaloista pistetaloihin ja luhtikäytävataloihin ovat pääosassa, mutta joukkoon mahtuu myös pienempimittakaavaisia pienkerrostaloja, kaupunkivilloja ja kaupunkipientaloja.

Arkkitehtuuri ja materiaalit ovat nykyaikaisia, mutta rakennusten ja kaupunkitilojen suunnittelussa tärkeimpänä kriteerinä ovat paikalliset ja alueelliset erityispiirteet, ihmisläheisyys ja viihtyisyys, kodikas asuinympäristö.

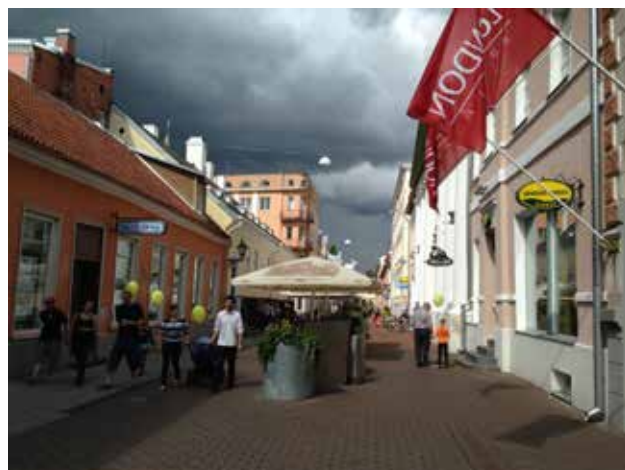
KUVA 13. Tiiviissä kaupungissa sekoittuvat erilaiset rakennustyyppit

B. Keskustan kivikorttelit

Lamminrahkan tiiviin ytimen muodostavat korttelit rakennetaan kaupunkien keskustoille tyypilliseen tapaan kivistä. Keskusta on ilmeeltään arvokas, mutta helposti lähestyttävä ja mittakaavaltaan inhimillinen.

Keskusta suunnitellaan jalankulkijan perspektiivistä. Kaupunkitilat ovat tiiviitä ja vaihtelevia. Kadut ja aukiot käsitellään yhtenäisellä kiveyksellä ja ulkotiloihin sijoitetaan kalusteita penkeistä terasseihin ja istutuksiin.

Vierivieressä sijaitsevat vaihtelevat julkisivut, näyteikkunat, terassit ja sisäänkäynnit tekevät ympäristöstä mielenkiintoisen liikkua, oleskella ja asioida.

KUVA 14. Tiivismittakaavaista kivikeskustaa ja kävelyaluetta Tartossa

KUVA 15. Keskustan kivikorttelit muodostavat Lamminrahkan kaupunkimaisen ytimen

C. Kauppakorttelit

Kaupat ja palvelut ovat Lamminrahkan ydinkeskustassa. Muualla Lamminrahkassa suositaan kivijalkakauppoja ja maantasokerrosten liike- ja työtiloja. Erityisesti pääkadun varrella liikehuoneistoja on varattu kaupunkimaisesti maantasoon. Taloyhtiöiden yhteistiloja voidaan myös sijoittaa korttelikohtaisesti pääkadun varteen.

Päivittäistavarakauppojen kortteleissa on yhdistetty liiketiloja, asumista sekä keskitettyjä pysäköintitiloja. Erityisesti vanhusten tai opiskelijoiden asuminen soveltuu hyvin palveluiden ja joukkoliikenteen risteyskohtaan.

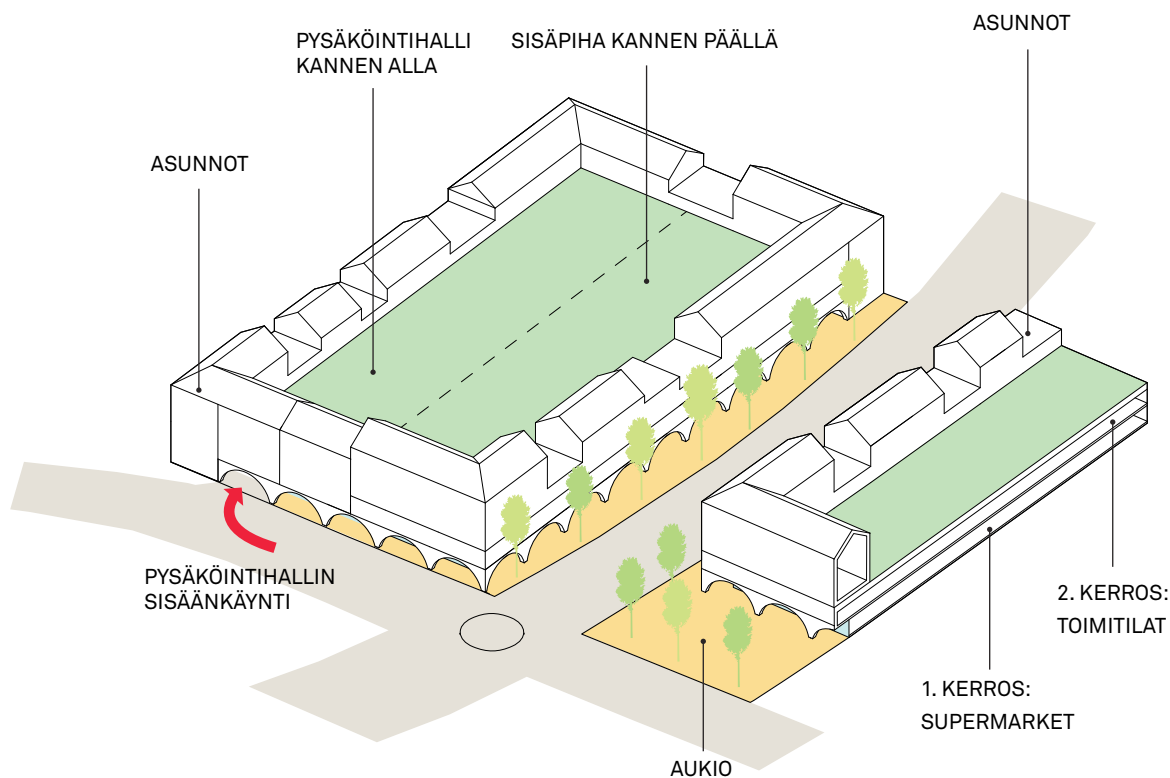
Päivittäistavarakaupat ovat pinta-alaltaan suuria, joten asumista ja pysäköintiä sijoitetaan niiden päälle. Näin pääkatujen risteyksissä sijaitsevia keskeisiä alueita saadaan elävöitettyä myös kauppojen aukioloaikojen ulkopuolella. Kauppakortteleiden ilme muuttuu arvokkaammaksi, koska ne ovat osa kaupunkirakennetta.

KUVA 16. Asuntoja kaupan katolla

KUVA 17. Pikkukaupungin vilkas kauppakatu on toteutettu shared space- periaatteella. Poynton, Iso-Britannia. (Civic Engineers)

KUVA 18. Kaupat, asunnot, toimitilat ja pysäköinti muodostavat monipuolisen hybridikorttelin.

D. Asunnot ja työpaikat samassa korttelissa

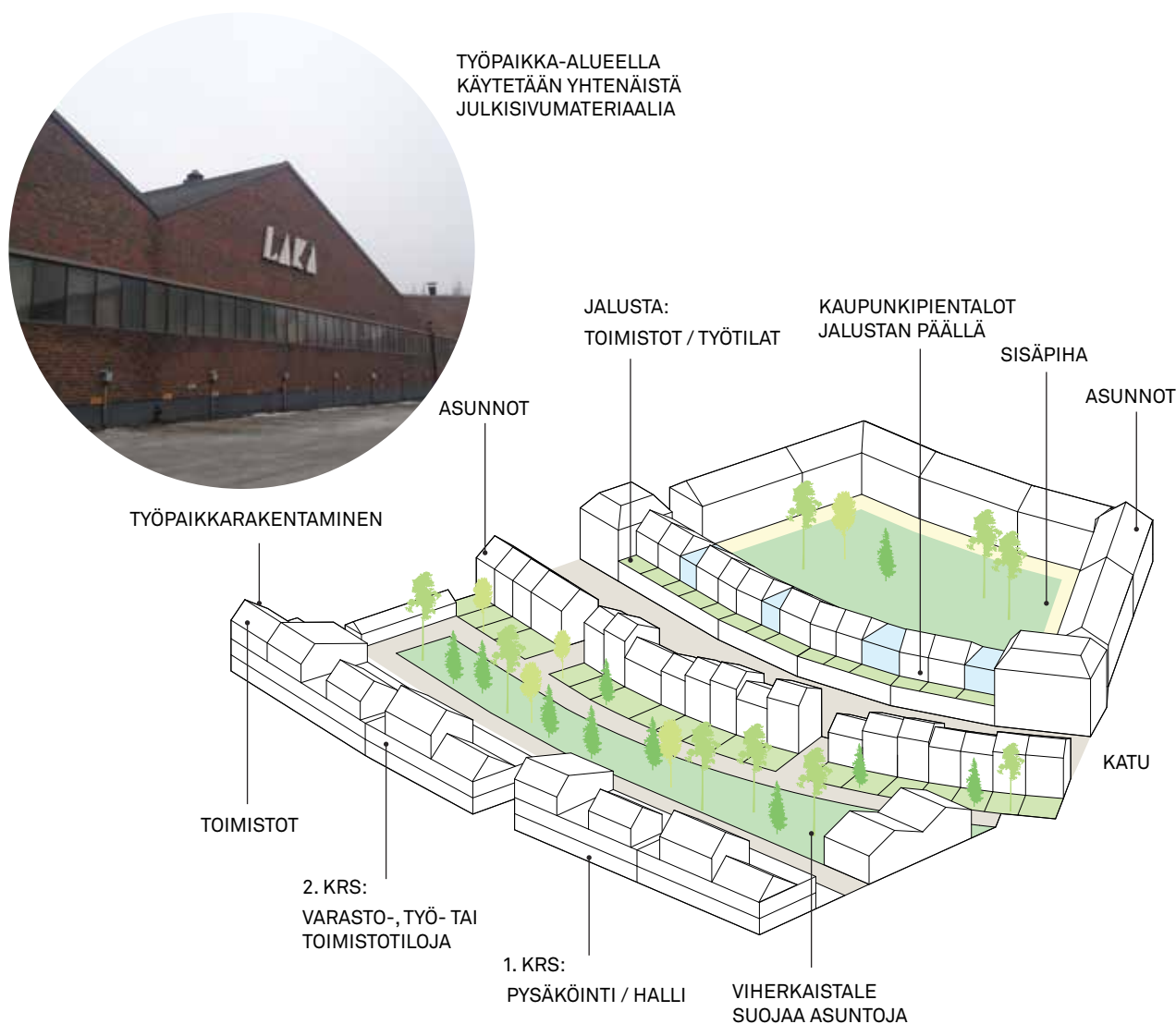
Lamminrahkassa halutaan tehdä elävä ympäristö kaikkina vuorokauden aikoina. Siksi vähän häiriötä tuottavaa työpaikkoja sekä asumista on sijoitettu yhteisiin korttelialueisiin. Tällöin alueesta tulee elävä ja siellä liikkuu enemmän ihmisiä. Etuna on myös vuoropysäköinti sekä alueen turvallisuuden parantuminen naapurivalvonnan kautta. Tämä tuo kilpailuetua muihin työpaikka-alueisiin nähden, toimijat voivat rakentaa asumisen toimitilojen yhteyteen.

Työpaikka- ja asuntoalueille sijoitetaan työhuoneita, ja toimitiloja. Työpaikat sijoittuvat pääkadun varrelle erityisesti maantasokerrokseen, ja asuminen puistojen puolelle.

E. Työpaikka-alueen uusi ilme

Lamminrahkassa on tiloja yrittäjille ja työpaikkavaltaisille elinkeinonharjoittajille. Pelkästään työpaikka-alueeksi on varattu valtatie 12 varren koillisosa. Nämä alueet koostuvat pääasiassa toimitiloista ja vaihtelevasta työpaikka- tai pienteollisuusrakentamisesta. Toimialojen tulee olla työpaikkavaltaisia, jotta työpaikka-alueesta ei muodostuisi hiljaista ja turvontonta laitakaupunkia.

Valtatien varteen rajautuvilla julkisivuilla on erityisiä laatuvaatimuksia, sekä materiaalien että arkkitehtuurin suhteen.

KUVA 19. Työpaikkoja ja asuntoja voidaan yhdistää toisiinsa monella tavalla

F. Tiiviisti rakennettua pientaloaluetta

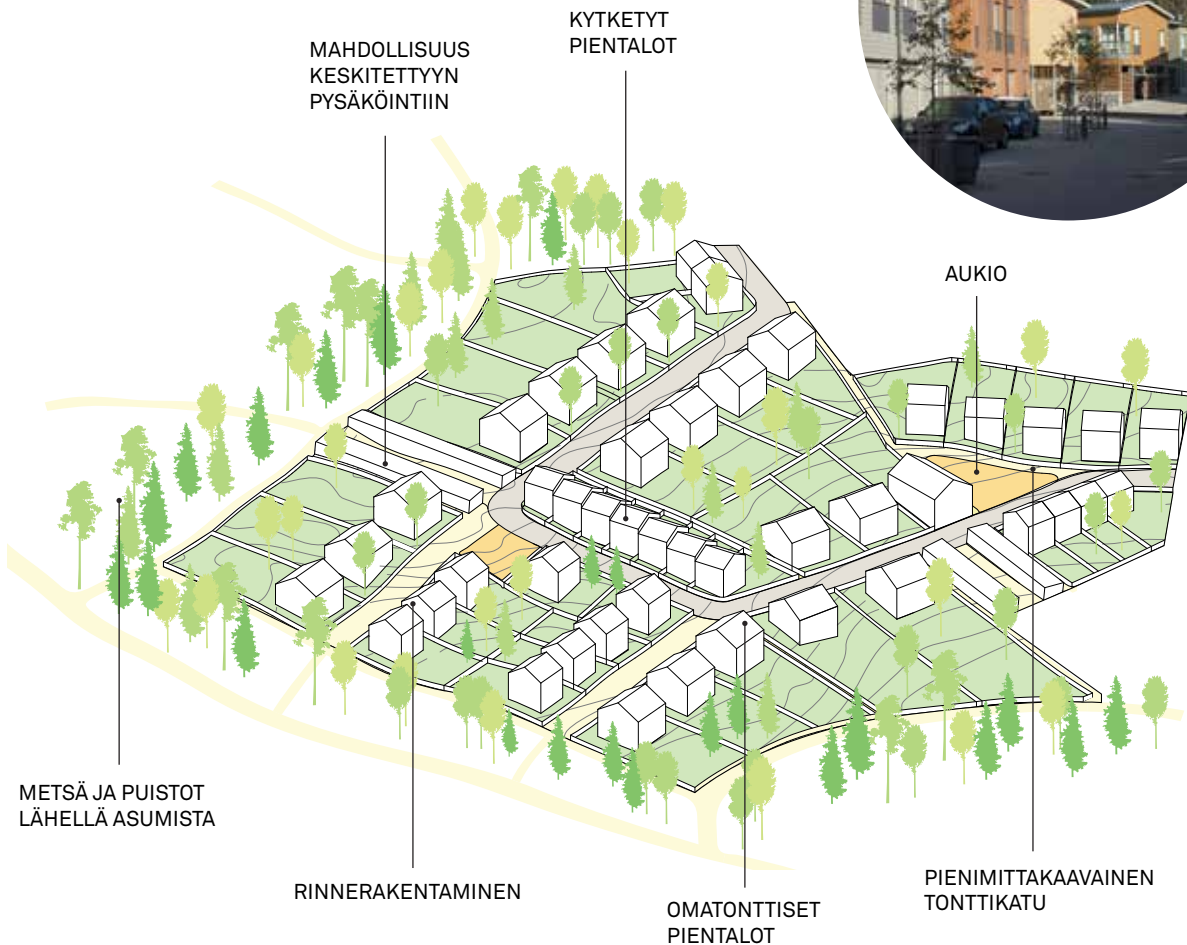
Keskittiiviillä asuntorakentamisella tarkoitetaan Lamminrahkassa niin sanottua tiivistä ja matalaa rakentamista. Talotyyppejä ovat pienkerrostalot, kaupunkivillat, kaupunkipientalot ja muut kytkeyt pientalotyyppit.

Keskittiiviillä alueilla asutaan tiiviisti, mutta lähellä luontoa. Useimpiin asuntoihin liittyy omia pihoja ja useimpien asuntojen sisäänkäynnit ovat maantasossa. Rakentamista määrittäviä tekijöitä ovat inhimillinen mittakaava ja rakennetun ympäristön ja luonnon suhde.

Rakennukset ovat harjakattoisia ja jokaisella kortteli-alueella on omat määritellyt katto- ja julkisivumateriaalit.

TIIVIS JA MATALA
ASUIN-ALUE
MYLLYPUROSSA

KUVA 20. Tiiviisti rakennettu pientaloalue on monipuolinen, yhteisöllinen ja mielenkiintoinen ympäristö. (Korttelisuunnitelma Miika Vuoriston diplomityöstä ”Yhteisöllisyys esikaupunkien pientaloalueilla” 2014)

G. Pientaloalueet luonnon läheisyydessä

Lamminrahkan pientaloalueet mahdollistavat luonnonläheisen asumisen omilla pientalotonteilla. Pääosa matalamman tehokkuuden asuinalueista sijoittuu Lamminrahkan pohjois- ja itäosiin, mutta pientaloja kannustetaan rakennettavaksi myös tehokkaampien alueiden reunamille, ja etenkin yhteenkytkettyinä ne voivat liittyä luontevasti puisto- ja viheralueisiin. Pientalot voivat olla osa isompaa korttelialuetta, ja niillä voi olla oman pienemmän pihan lisäksi yhteisiä piha-alueita, kuten vanhoissa puukaupungeissa.

Alueella on varattu erilaisia korttelialueita, joihin osa voidaan rakentaa erillispientaloina suuremmilla tonteilla ja omilla autopaikoituksella. Jokaisella pientalokortteleilla on yhteinäinen materiaali- ja väripaletti.

Yhteinen oleskelutila pihakadulla. Tinggården, Tanska. Tegnestuen Vandkunsten. (MV)

KUVA 21. Pientaloalueet rajautuvat Lamminrahkassa monessa kohtaa metsään. Puu-Myllypuron tiivistä pientaloaluetta Helsingissä.

H. Puutalokorttelit

Metsien täyttämässä Suomessa on hyvät edellytykset edistää puurakentamista. Puutalokortteleista tulee tiiviin puurakentamisen mallikohde, jonka rakentamisella edistetään suomalaista puuarkkitehtuuria ja puurakentamisen tekniikoita. Erityisesti ristiinlaminoitujen puuelementtien (CLT) kehittymisen myötä puurakentamisesta on tullut nopea ja laadukas tapa rakentaa myös kerrostaloja ja muita suuria rakennuksia.

Puurakennuksilla on oma luonteensa, joka sopii metsien ympäröimään Lamminrahkaan mainiosti. Siksi puurakentamista suositetaan myös muualla Lamminrahkassa.

KUVA 22. Puisia kaupunkirivitaloja Omenamäen puutaloalueella Helsingissä. (MV)

KUVA 23. Tiivistä kaupunkipientalorakentamista Trondheimin puukaupunkialueella (MV)

KUVA 24. CLT- puuelementeistä rakennettu kerrostalo Norjan Trondheimissa. Brendeland & Kristoffersen Arkitekter. (MV)

Julkinen taide

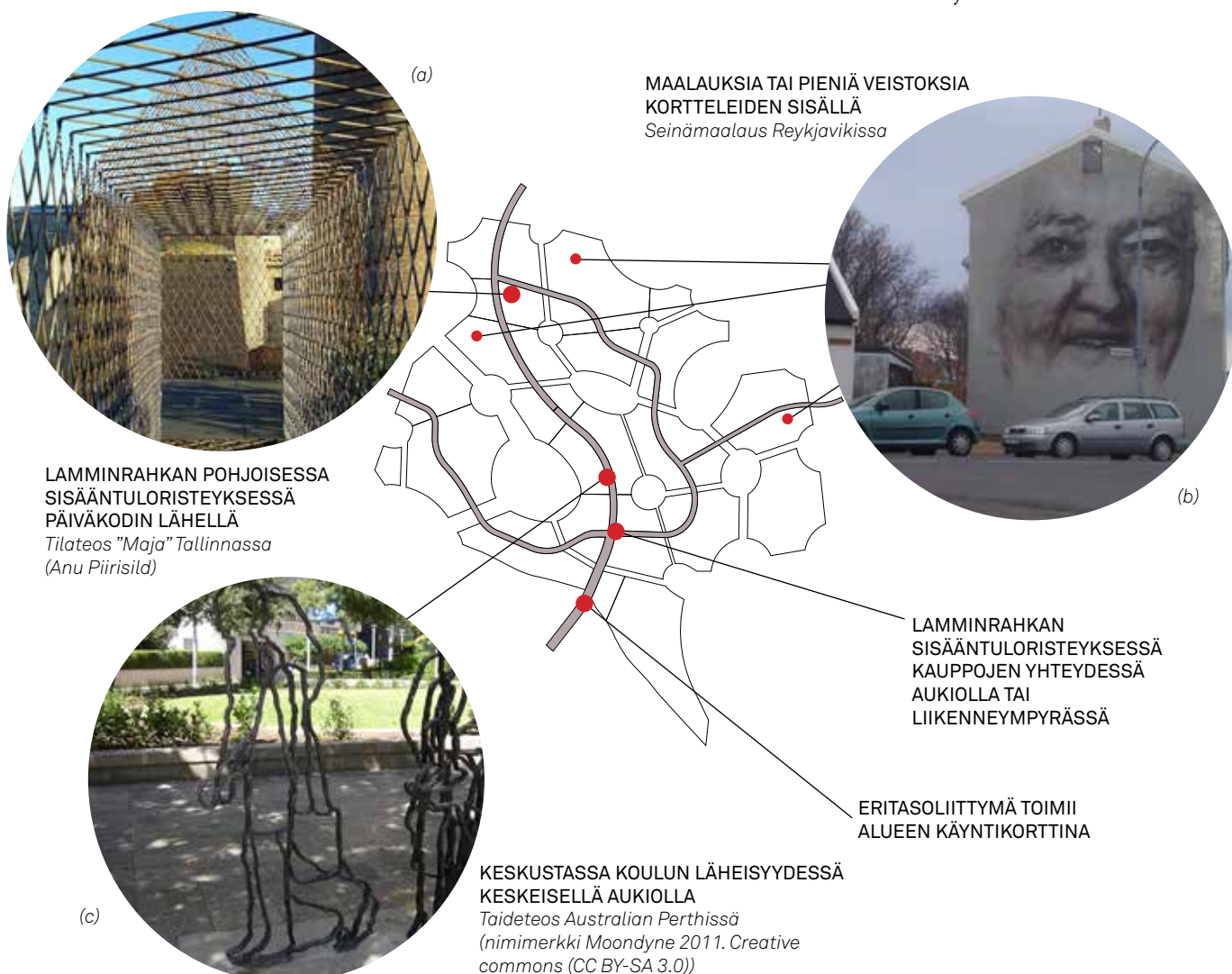
Lamminrahkaan sijoitetaan julkista taidetta keskeisille paikoille mahdollisimman monien ihmisten nautittaviksi. Julkisen taiteen tavoite on olla osa alueen ilmettä ja ihmisten arkipäivää. Ne voivat olla leikkisiä tai tunteita herättäviä, ja ne voivat ammentaa inspiraationsa esimerkiksi alueen luonnosta tai kulttuurihistoriasta.

Julkista taiteen hankintaa varten perustetaan Lamminrahkan oma taidetoimikunta, jossa on jäseninä alueen asukasedustaja, nuorisoparlamentin edustaja sekä kunnan virkamies/poliittinen edustaja ja asiantuntijajäsen. Toimikuntaa johtaa ulkopuolinen kuraattori, jonka tehtävä on toimia puolueettomana taiteen asiantuntijana.

Alueelle toteutetaan taide- ja ympäristökasvatuksen osana vuosittain vaihtuvia taideteoksia, jotka ovat tehty osana asukkaiden taidetyöpajoja. Nämä voivat sijaita esimerkiksi koulun tiloissa, puistoalueilla tai tekijöiden itse löytämällä paikalla.

Taideteokset voivat olla toteutettu eri tekniikoilla, ja voivat olla ympäristö-, tai valotaidetta tai aivan yhtäläisesti veistoksia, installatioita tai mediataidetta. Tärkeintä on löytää paikkaan soveltuvia ja oivaltavia teoksia välittämättä niinkään itse käytetystä tekniikasta.

Alueella on neljä taideteoksille hyvin soveltuvaa ulkotilaa: eritasoliittymän tai alueen pääkadun alkuun, keskustan risteysalueelle, koulun läheisyyteen ja ainakin yhdelle alueen aukioista. Lisäksi korttelialueiden sisälle on mahdollista sijoittaa lisää teoksia.

KUVA 25. Julkisen taiteen mahdollisia sijoituspaikkoja Lamminrahkassa

Valaistu kaupunki

Lamminrahkan julkinen tila, kadut, aukiot ja puistot valaistaan tarvittavilta osin ja optimoiden valon laatua määrän sijaan. Ulkona liikkumisesta etenkin pimeään aikaan tehdään miellyttävää ja turvallista. Valoa heijastetaan epäsuorasti tai valaistaan kuljettavia reittejä, siten ettei valo häikäise kulkijoita. Myös tärkeimpiä julkisia rakennuksia tai rakennelmia valaistaan, kuten koulu tai siltarakenteet. Yksittäiset maamerkit, kivikot tai puuryhmät voivat olla hyviä valaistuja kohteita.

Pääulkoi- ja kevyenliikenteen reitit valaistaan pääsääntöisesti katu- ja aukiotilojen lisäksi. Puistoissa ja viheralueilla valaistaan reittien lisäksi julkiseen oleskeluun tarkoitettut toiminnalliset alueet tai paikat.

Koko alueelle tehdään tarkempi valaistuksen yleissuunnitelma ja sen lisäksi valaistuksen toteutusta määritellään asemakaavoituksen yhteydessä.

KUVA 26. Veistoksellinen valaisin Tallinnassa

KUVA 27. Valotaidetta Jyväskylän asuntomessuilla. (Mikko Arvinen 2014)

KOTI

Kaunis arkkitehtuuri ja julkiset tilat eivät yksin riitä luomaan hyvää asuinympäristöä. Tarvitaan ihmisiä ja sosiaalista elämää, jotta Lamminrahkasta muodostuisi viihtyisä paikka elää, asua ja työskennellä. Tärkeäksi tekijäksi nousee ihmisten ja rakennetun ympäristön suhde: Millaisia asuntoja tarvitaan, millaisissa paikoissa on hyvä oleskella ja liikkua ja missä ihmiset kohtaavat toisiaan.

Lamminrahkan perusajatus on tuoda luonto asumisen lähelle. Luontotaskut, puistot ja puistokäytävät niiden välillä ovat lamminrahkalaisten yhteistä

viheraluetta. Tämän lisäksi jokaiselle asukkaalla on oma, riittävän iso yksityinen ulkotila, jonka koko riippuu asumismuodosta.

Lamminrahkassa on monipuolista ja vaihtelevaa asumista, joka vastaa erilaisten ihmisten tarpeisiin. Sekoittunut asuminen tarkoittaa, että kortteleihin ja rakennuksiin toteutetaan erikokoisia sekä erilaila hallinnoituja asuntoja. Asuinkortteleilla voi olla erityisiä asukkaita yhdistäviä teemoja, jotka voivat liittyä esimerkiksi puurakentamiseen tai energiatehokkuuteen.

KUVA 28. Selkeä ero julkisen katutilan ja yksityisemmän pihatilan välillä on tärkeä osa viihtyvyyttä

Turvallisuus

Alueen valaistuksessa sekä liikenne- ja reittisuunnittelussa huomioidaan asukkaiden turvallisuus. Asumisen ja työpaikka-alueiden sekoittuminen sekä selkeiden piha-alueiden toteuttaminen edesauttaa asukkaiden yhteistä toimintaa ja yhteisöllisyyttä, joka puolestaan parantaa turvallisuudentunnetta sekä alttiutta ongelmiin puuttumista

Melun ja liikenteen hättävaiikutuksien torjuminen on tärkeää hyvän elinympäristön laadun parantamiseksi. Suojaiset ja suljetut sisäpihat edesauttavat hättävaiikutusten torjumista, ja ovat samalla helpompia esimerkiksi lasten valvonnan suhteen.

Lasten ja nuorten huomioiminen on asuinalueen suunnittelussa erityisen tärkeää, sillä niin voidaan vaikuttaa tehokkaasti näiden ryhmien hyvinvointiin ja ennaltaehkäistä syrjäytymistä. Samoin vanhusten mahdollisuus asua osana yhteisöä edesauttaa heidän itsenäisestä selviytymistään. Eri sukupolvien välisellä kanssakäymisellä on mahdollisuus luoda positiivinen vaikutus ihmisten elinympäristöön.

KUVA 29. Suojainen sisäpiha ja parvekkeet (Arkkitehtitoimisto Tuomo Siitonen Architects)

Asumisen vaihtoehtoja

Jotta Lamminrahkaa voitaisiin kehittää mahdollisimman monenlaisten ihmisten asuin- ja toimintaympäristönä, tarvitaan erilaisia ja erikokoisia asuntoja, erilaisia hallintamuotoja ja toteutustapoja. Monipuolisuus, joustavuus ja sekoittuneisuus ovat suurimpia tekijöitä, jotka edesauttavat hyvän asuinympäristön syntyä. Asuntojen kodikkuus ja suhde ulkotilaan on olennainen tekijä, jota korostetaan kaikissa asumismuodoissa. Lamminrahkan alueella on perinteisten kerros-, rivi- ja omakotiasumisen lisäksi mahdollista tehdä yhteenkytkettyjä pienkerrostaloja, kaupunkivilloja tai pienkerrostaloja.

Ryhmärakentaminen

Perinteisen asuntotuotannon lisäksi voidaan Lamminrahkassa osoittaa eri puolilta aluetta kortteleita, jotka soveltuvat erilaisiin ryhmärakennuttamishankkeisiin. Pien- tai rivitalokorttelit ovat luonteva ryhmärakennuttamisen mittakaava, mutta alueelle sopisi erittäin hyvin isompi kohde, kuten townhouse-, kaupunkivilla- tai jopa kerrostalokortteli.

Lisäksi Kangasalan kunta voisi tarjota asukkaille esimerkiksi rinnerakentamiseen soveltuvaa Lamminrahka- talotyyppiä tai mallikorttelia. Lamminrahkatalo on kunnan teettämä talotyyppi, jolla olisi nopea rakennuslupaprosessi ja yhteishankintoja.

Ulkona oleskelu

Yhteisöllisyys on tärkeä suunnittelukriteeri koko Lamminrahkan alueella. Yhteisöllisissä kortteleissa asukkaiden välistä sosiaalista vuorovaikutusta ja kohtaamisia lisäävät julkiset ja yhteiset tilat sekä toiminnot ovat keskeisessä asemassa.

Ulkotiloissa oleskelun määrä ja laatu on ratkaisevassa osassa ihmisten kohtaamisessa. Yhteiset piha-alueet ja niihin liittyvät asuntopihat tai terassit, sekä parvekkeet ovat asumisen kannalta hyviä kohtauspaikkoja. Lisäksi puolijulkisia kujat tai tonttikadut, tai yhteiset peli- ja leikkipaikat ja pysäköinti tuo asukkaita yhteiseen kaupunkitilaan.

KUVA 30. Viihtyisät terassit ja parvekkeet lisäävät ulkotilassa oleskelua ja naapureiden välisiä kontakteja.

KUVA 31. Taskupuisto rakennusten keskellä Helsingin Lehtovuorella. (MV)

Omakotitalo kerrostalossa

Tutkimusten mukaan suuri osa ihmisistä haluaa asua omakotitalossa. Lamminrahkassa omakotirakentamisen positiivisia puolia tuodaan tiivistyvään kaupunkirakenteeseen monilla eritavoilla. Tärkeimpänä on asukkaiden oleskelualueiden ja omien yksityisten ulko- ja varastotilojen kehittäminen. Kaksikerroksiset asunnot loft-asuminen sekä omapihaiset maantasokerrokset antavat kerrostalohuoneistoille enemmän tilantuntua ja välittömän yhteyden ulkotilaan.

SUURET (ULOKKEELLISET TAI SISÄÄNVEDETYT) PARVEKKEET LISÄÄVÄT ULKOTILASSA OLESKELUA (MV)

KUVA 32. Kerrostalo. Alppikylä, Helsinki.

ENSIMMÄISEN KERROKSEN ASUNNOISSA ON SISÄPIHAN PUOLELLA OMAT PIHAT Albertslund, Tanska. (MV)

ULLAKKOASUNNOT

KATTOHUONEISTOT SUURILLA TERASSEILLA

LAADUKKAAT YHTEISET PIHAT Jätkäsaari, Helsinki

KUVA 33. Kaavio omakotirakentamisen keinojen lisäämisestä kerros- ja rivitaloasumisessa

Oma talo kaupungissa

Rivitaloissa ja yhteenkytketyissä pientaloissa (”town-house”) voi oman takapihan lisäksi olla etupiha, joka on yhteydessä tonttikatuun. Myös näissä talotyypeissä voidaan tehdä yhteisiä pihoja, esimerkiksi rakentamislueiden keskelle.

Rivitalossa tai yhteenkytketyssä pientalossa on mahdollista elää tiiviissä kaupunkirakenteessa ja jakaa kiinteistön huolto- ja ylläpitokuluja. Silti kyseessä on oma talo pihoineen ja terasseineen.

KUVA 34. Kaupunkitaloja muistuttavia rivitaloja rinnemaastossa. Talot on rakennettu puuelementeistä. Omenamäenkatu Helsingin Vuosaarella.

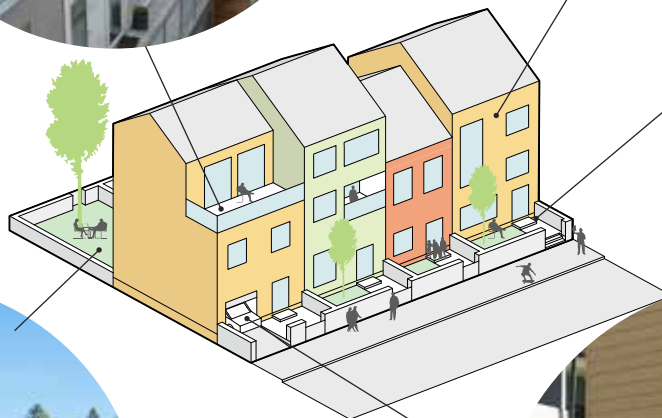
TILAVAT TERASSIT JA
PARVEKKEET LISÄÄVÄT
ULKONA OLESKELUA
Sluseholmen,
Kööpenhamina

MITÄ KAPEAMPIA JULKISIVUT
OVAT, SITÄ ENEMMÄN PIHOJA,
IKKUNOITA, SISÄÄNKÄYNTJÄ JA
ELÄMÄÄ KADUN VARRELLA ON

ETUPIHAN RAJAAMINEN
KADUSTA AIDOILLA JA
TASOEROILLA LISÄÄ PIHALLA
OLESKELUN VIIHTYISYYTTÄ

KAUPUNKI- JA RIVITALOIHIIN
LIITTYY OMIEN PIHOJEN
LISÄKSI MYÖS YHTEISIÄ
PIHA-ALUEITA
As. Oy Espoon Kotiportti. (MV)

PYSÄKÖINTI VOIDAAN
JÄRJESTÄÄ JOKO
TIIVIISTI ASUNTOJEN
YHTEYTEEN TAI
KESKITETYSTI

KUVA 35. Kaavio kaupunkipientalorakentamisesta

Pienimittakaavaisia noppataloja

Kaupunkivilla on pistemäinen rakennustyyppi, joka ulkonäöltään muodostaa yhtenäistä kaupunkikuvaa. Se voi pitää sisällään erilaisia asuntotyyppejä, sillä samantyyppisen rakennusmassaan voidaan tehdä suuri omakotitalo, paritalo tai pienkerrostalo. Rakennuksen kerrosluku voi vaihdella kahdesta neljään kerrokseen.

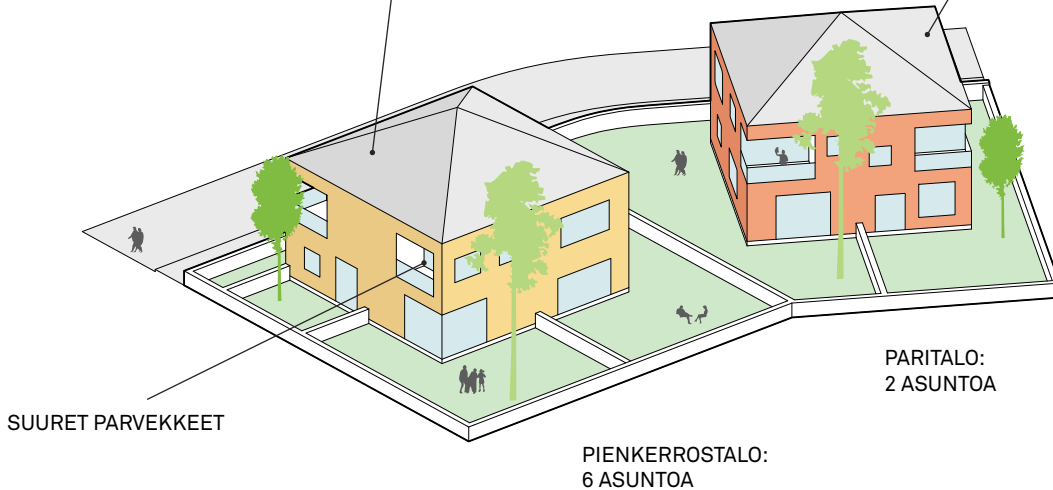

KUVA 36. Tallinnalainen kaupunkivilla, jossa on puuverhous

2-3-KERROKSISSA PIENKERROSTALOSSA ASUNTOIHIN VOIDAAN JÄRJESTÄÄ OMAT SISÄÄNKÄYNNIT
Herfølge, Tanska. (MV)

ESIMERKKI RINTEESEEN SIOJITTUVASTA KAUPUNKIVILLASTA
Arkkitehtitoimisto Huttunen-Lipasti-Pakkasen suunnittelema asuintlo Helsingin Kulosaaressa (MV)

KUVA 37. Kaavio erilaisista kaupunkivilloista

Tiivistä pientalorakentamista

Lamminrahkan pientalokortteleissa tärkeää on muodostaa tiivis julkinen tila ja katualue. Kadun ja pientalon välissä oleva etupiha kannattaa pitää mahdollisimman pienenä, jotta vastaavasti suojauspien takapihojen koko tulisi mahdollisimman suureksi. Omakotialueilla etupiha on tontin puolijulkinen tila, jossa naapurien ja ohikulkijoiden kanssa on mahdollista tavata. Pientalon katujulkisivu ja etupiha on osa katuja rajaavaa vyöhykettä ja voi toimia asukkaiden pysäköinnin ja oleskelun paikkana. Vastaavasti takapiha on asukkaiden oma yksityinen alue, jossa toiminnot ovat rakennuksen suojaamina.

Pientaloalueiden tonttikadut ovat pienimittakaavaisia ja tiiviitä, joissa on mahdollisesti pieniä yhteisiä taskupuistoja tai leikkipuistoja.

KUVA 38. Tiiviillä pientaloalueella etupiha mahdollistaa tapaamiset naapureiden ja ohikulkijoiden kanssa

TIIVISTÄ PIENTALORAKENTAMISTA HELSINGIN PUUMYLLYPUROSSA.

PITKÄT JA KAPEAT TAKAPIHAT

PYSÄKÖINTI TONTEILLA JÄRJESTETÄÄN TIIVIISTI Lehtovuori, Helsinki. (MV)

AIDOILLA RAJATUT ETUPIHAT OVAT YHTEYDESSÄ KATUUN, MUTTA MAHDOLLISTAVAT SUOJAISAN OLESKELUN

KATTOTERASSIT RAKENNUSTEN VÄLISSÄ (MV)

KUVA 39. Kaavio tiiviistä pientalorakentamisesta

Rinnerakentaminen

Rinnerakentaminen painottuu Lamminrahkassa pääasiassa pientalorakentamiseen. Pääasiassa ovat luonnonläheisyys, maaston ja rakennetun ympäristön yhteys sekä rinnerakentamisen kehittäminen. Alueella on mahdollista rakentaa valoisia asuntoja hyvillä näkymillä, minkä takia arkkitehtuurissa korostuvat oleskelutilojen suuret ikkunat ja terassit.

Rinnemaasto tekee keskusta-alueiden tehokkaammista umpikortteleista ja keskittiivistä asuinalueesta vaihtelevia, ja mahdollistaa niiden yläkerroksien asuntoihin pitkiä näkymiä.

KUVA 40. Rinnerakentaminen on Lamminrahkassa arkipäivää

PIENTALORAKENTAMISTA
RINNEMAASTOSSA
Friisilän aurinkorinne
Espoossa (MV)

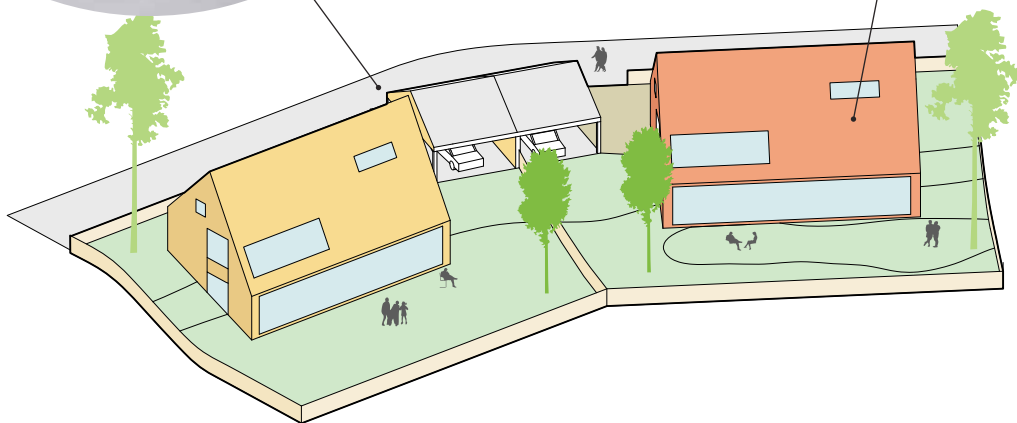

(a)

(b)

RINNERAKENTAMISESSA
TUTKITAAN TAVANOMAISESTA
POIKKEAVIA RATKAISUJA
Rinnerakentamista Luzernessa.
(Lischer Partner ag)

KUVA 41. Kaavio rinnerakentamisen mahdollisuuksista Lamminrahkassa

PALVELUT

Palvelut tekevät Lamminrahkasta vireän ja elinvoimaisen ympäristön asua, harrastaa ja työskennellä. Monipuolisten palveluiden avulla Lamminrahkasta tehdään kompakti kylä, jossa erilaiset asukkaat voivat hoitaa päivittäiset askareensa vaivattomasti.

Lamminrahkan palvelut voidaan jakaa kolmeen luokkaan: keskustan kaupat ja työpaikat, asukkaiden omaehtoiseen työskentelyyn ja harrastamiseen tarkoitetut tilat sekä yhteisölliset palvelut, joissa korostuvat yhteinen tekeminen ja yhteisöelämän kehittäminen.

Lamminrahkasta on hyvät yhteydet Tampereen keskustaan ja muihin ympäröiviin kaupunginosiin. Luonnollisesti palveluita etsitään myös oman alueen ulkopuolelta. Hyvä joukkoliikenne on myös oleellinen palvelu, joka edistää alueen saavutettavuutta sekä Tampereen seudun muita palveluja. Lamminrahkan lähimmät alueelliset keskuksset ovat Vatiala, Koilliskeskus ja Lentola. Näiden keskuksien palvelut täydentävät Lamminrahkan omia.

KUVA 42. Aukiot ovat tapaamisen paikka, aukoiden ympärille kaavoitetaan kivijalkaliikkeitä ja yhteistiloja

Elävän keskustan kaupat, palvelut ja työpaikat

Pääkadun varrelle ryhmittyvät kaupat, palvelut ja työpaikat muodostavat Lamminrahkan sykkivän sydämen. Pääkatu on elävä, pienimittakaavainen ympäristö, jota reunustavat tiiviisti kivijalkakaupat, kahviloiden ja ravintoloiden terassit, työtilat, lukuisat sisäänkäynnit ja näyteikkunat. Aktiiviset toiminnot avautuvat julkiseen tilaan ja elämä virtaa sisä- ja ulkotilojen välillä. Julkista tilaa elävöitetään puilla, taskupuistoilla, urbaaneilla aukioilla, mielenkiintoisilla yksityiskohdilla ja vehreille pihuille avautuvilla näkymillä.

LAMMINRAHKA TOIMII PAIKALLISEN ELINTARVIKETUOTANNON MARKKINAPIAIKKANA. KAUPPAHALLISSA ASUKKAAT VOIVAT OSTAA LADUKKAITA RAAKA-AINEITA, KÄYDÄ KAHVILLA TAI SYÖMÄSSÄ
Seattle, USA. (MV)

(a)

KOULU LIITTYY TIIVIISTI KAUPUNKITILAAN
Saunalahden koulu (lisäksi Härmä)

(d)

(b)

PÄÄKADUN VARRELLA ON RAVINTOLOITA JA KAHVILOITA TERASSEINEEN
Oslo. (MV)

RAKENNUSTEN KIVIJALOISSA ON TYÖILOJA

(d)

KOULUN YHTEYDESSÄ ON LIIKUNTAHALLI

(c)

SUOJAISAT JA VIIHTYISÄT ISTUMA- JA OLESKELUPAIKAT HOUKUTTELEVAT IHMISIÄ VIETTÄMÄÄN AIKAA JULKISILLA AUKIOILLA
Vancouver, Kanada. (MV)

KUVA 43. Kaavio keskusta-alueen toiminnoista

Kivijalkaliikkeet ja -työtilat

Tulevaisuudessa yhä useampi työllistää itsensä freelance-tietotyöläisenä. Lamminrahkassa uudenlaiset työskentelytavat ja työn ja vapaa-ajan lomittuminen huomioidaan rakentamalla työ- ja liiketiloja kävelyetäisyydelle asunnoista. Tilat mahdollistavat joustavan työskentelyn kodin ja monipuolisten palvelujen piirissä, mutta antavat mahdollisuuden luopua työhuoneesta kotona. Samalla kivijalkojen liike- ja työtilat elävöittävät Lamminrahkan katuja ja aukioita.

KUVA 45. Pienet kivijalkaliikkeet luovat viihtyistä katutunnelmaa

KIVIJALKALIIKKEET, TIIVIS
KATUTILA, PIENET AUKIOT
JA TASKUPUISTOT
Reykjavik, Islanti

TOIMITILOJEN
MÄÄRÄ VAIHTELEE
RAKENNUKSISSA

TOIMITILAT
KATUTASOSSA:
KAHVILAT,
RAVINTOLAT,
TYÖHUONEET,
LIIKKEET

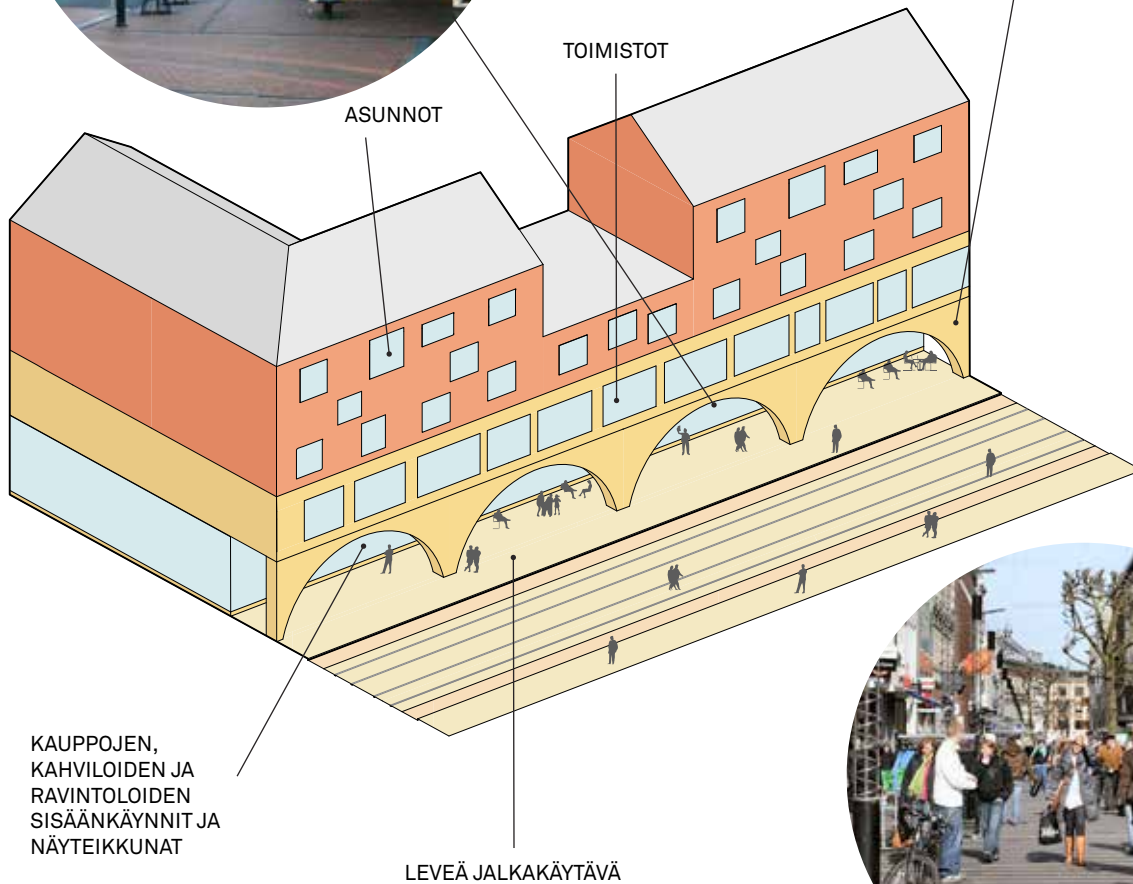
KUVA 44. Kaavio liiketiloista

Päivittäistavarakaupat

Päivittäistavarakauppojen korttelit ovat Lamminrahkan vilkkaimpia alueita, joissa sadat ajoneuvot, pyöräilijät ja kävelijät kohtaavat päivittäin. Asiointi kaupoissa on useammille asukkaille päivittäinen rutiini, joka elävöittää keskusta-alueita. Hyvät kevyen liikenteen yhteydet sekä keskustan palvelut tukevat toisiaan, koska pyöräillen tai kävellen asukkaat tulevat käyttäneeksi myös muita palveluita.

KUVA 47. Keskustakortteleissa yhdistyy asuminen ja liiketilat

KUVA 46. Kaavio kaupoista

Asukkaiden omatoiminta

Kunnan, rakennuttajan tai asukkaiden itse järjestämät tilat ovat Lamminrahkan tärkeä voimavara, joista kasvaa asuinympäristöä elävöittävää toimintaa. Kerho- harrastus- ja työtilat tukevat yritystoimintaa ja toimivat vapaaehtoistyön tukikohtina. Asukkaille tarjotaan suora mahdollisuus osallistua asuinympäristön kehittämiseen. Tiloja sijoitetaan ympäri Lamminrahkaa keskustan julkisista tiloista asuin- kortteleihin ja viheralueille.

Yhteisöllinen ”tee se itse” toiminta on alueen kehi-

tystä ohjaava konsepti. Sen ajatus on toimia kasvualustana väliaikaiselle käytölle sekä uusiutuvaa energiaa tuottavien, tulevaisuuden rakennustyyppien pilottiprojektina. Ajatuksena on, ettei aluetta voida, eikä tarvitsekaan, rakentaa täysin valmiiksi, jolloin välivaiheessa olevaa maa- aluetta käytetään aktiivisesti alueelle jo muuttaneiden asukkaiden toimesta.

ASUKAS- JA KORTTELITALOISSA LAITETAAN RUOKAA, PELATAAN PELEJÄ, LUETAAN LEHTIÄ, JÄRJESTETÄÄN KERHOTOIMINTAA JA SAUNOTAAN (MV)

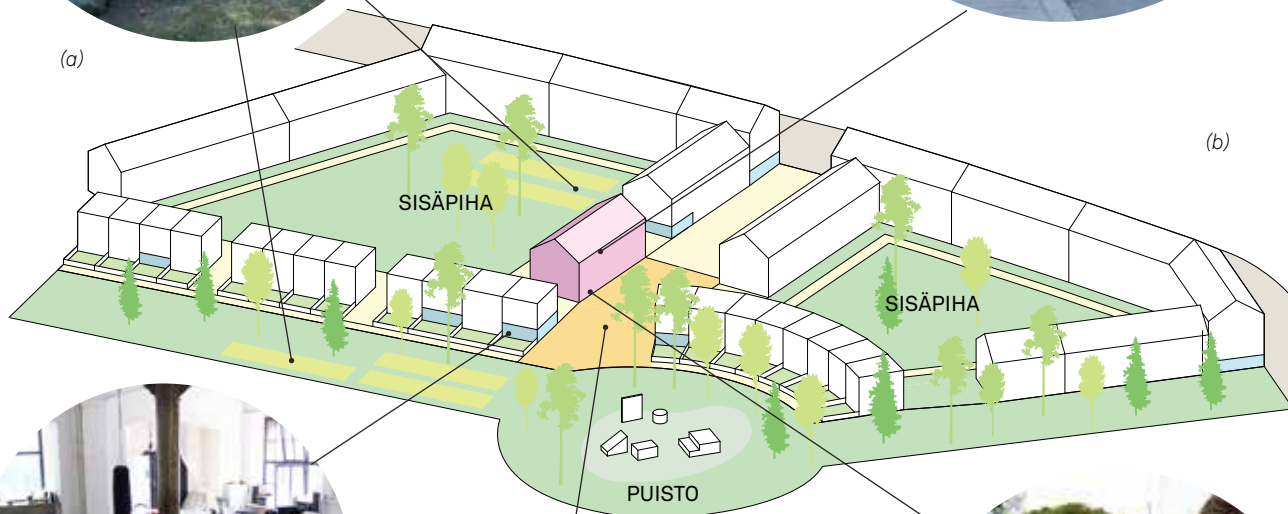

(a)

YHTEISÖLLISET PUUTARHAT SISÄPIHOILLA JA PUISTOISSA LISÄÄVÄT ASUMISEN VIIHTYISYTTÄ TIIVIISTÄ RAKENNETUSSA YMPÄRISTÖSSÄ. (MV)

(b)

KORTTELIAUKIO MAHDOLLISTAA MONIPUOLISET TOIMINNOT

ALUEELLISET TALONMIESPALVELUT JA ORGANISOITU NAAPURIAPU HELPOTTAVAT ERILAISTEN RYHMIEN ASUMISTA. KAIKKEA EI TARVITSE OSATA TEHDÄ ITSE, EIKÄ KAIKKIA VÄLINEITÄ TARVITSE HANKKIA OMAKSI, KUN TAITOJA JA TYÖKALUJA VOIDAAN JAKAA.

(d)

OSASSA TALOISTA ON POHJAKERROKSESSA TYÖTILOJA (nimimerkki Collaboration. creative commons (CC BY-SA 3.0))

(c)

KUVA 48. Kaavio asukkaiden omaehtoisen toiminnan mahdollisuuksista korttelialueella

Vartutaan Lamminrahkassa

Lapsille ja nuorille suunnattuja palveluita kehitetään tiiviissä yhteistyössä kunnan ja erilaisten organisaatioiden ja yhteisöjen kanssa. Ensisijainen asia on antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus tulla kuuluksi. Lamminrahkassa toimii alusta lähtien nuorisoparlamentti, jossa eri ikäiset lapset muodostavat ehdotuksia ja päätöksiä tekevän oman instituution. Nuorisoparlamentille annetaan määrärahoja työpaijoihin sekä kulttuuri-, liikunta- ja suorituspaiikkojen toteuttamiseen.

Varttuminen ei lopu koskaan. Lapsista kasvaa isoja, mutta lamminrahkalainen ei halua muuttaa alueelta pois. Joustava asuntosuunnittelu ja alueen sisällä muuttaminen mahdollistaa, että asukkaat pysyvät alueella tai paluumuuttavat sinne takaisin.

Lamminrahkaa on lasten ja nuorten kaupunki. Varttuva kaupunki tarkoittaa lasten ja nuorten

mahdollisuuksia osallistua alueen suunnitteluun, nuorten omia tiloja, harrastusmahdollisuuksia ja kokoontumispaikkoja sekä ohjattuun että omaehtoiseen toimintaan ja oleskeluun. Toisaalta varttuminen tarkoittaa kasvamista osaksi omaa kaupunginosaa, asukkaat haluavat jäädä tai palata asuinalueelle. Siten Lamminrahka on myös varttuneiden asukkaiden, työssäkäyvien ja vanhusten oma kaupunki.

Tärkeintä on luoda lapsille ja nuorille hyviä mahdollisuuksia keskinäisten sosiaalisten verkostojen rakentamiseen sekä tiiviiden siteiden muodostumiseen lasten, nuorten ja aikuisten välille. Monipuoliset kontaktit, positiiviset roolimallit ja sosiaaliset turvaverkot ovat tärkeitä erityisesti syrjäytymisvaarassa oleville nuorille, joiden lähipiiristä tällaiset puuttuvat.

Suoraan lapsille ja nuorille suunnattujen toimintojen lisäksi nuorten ajatuksia kannattaa kuunnella myös muissa alueen kehittämistä koskevissa ratkaisuisa.

KUVA 49. Alueella toimivat asukkaiden organisoimat yhdistykset ja kerhot voivat järjestää esimerkiksi elokuvanäytöksiä puistoissa tai koulun auditoriossa. Tapahtumat ovat suosittuja monissa kaupungeissa. Vancouver, Kanada. (MV)

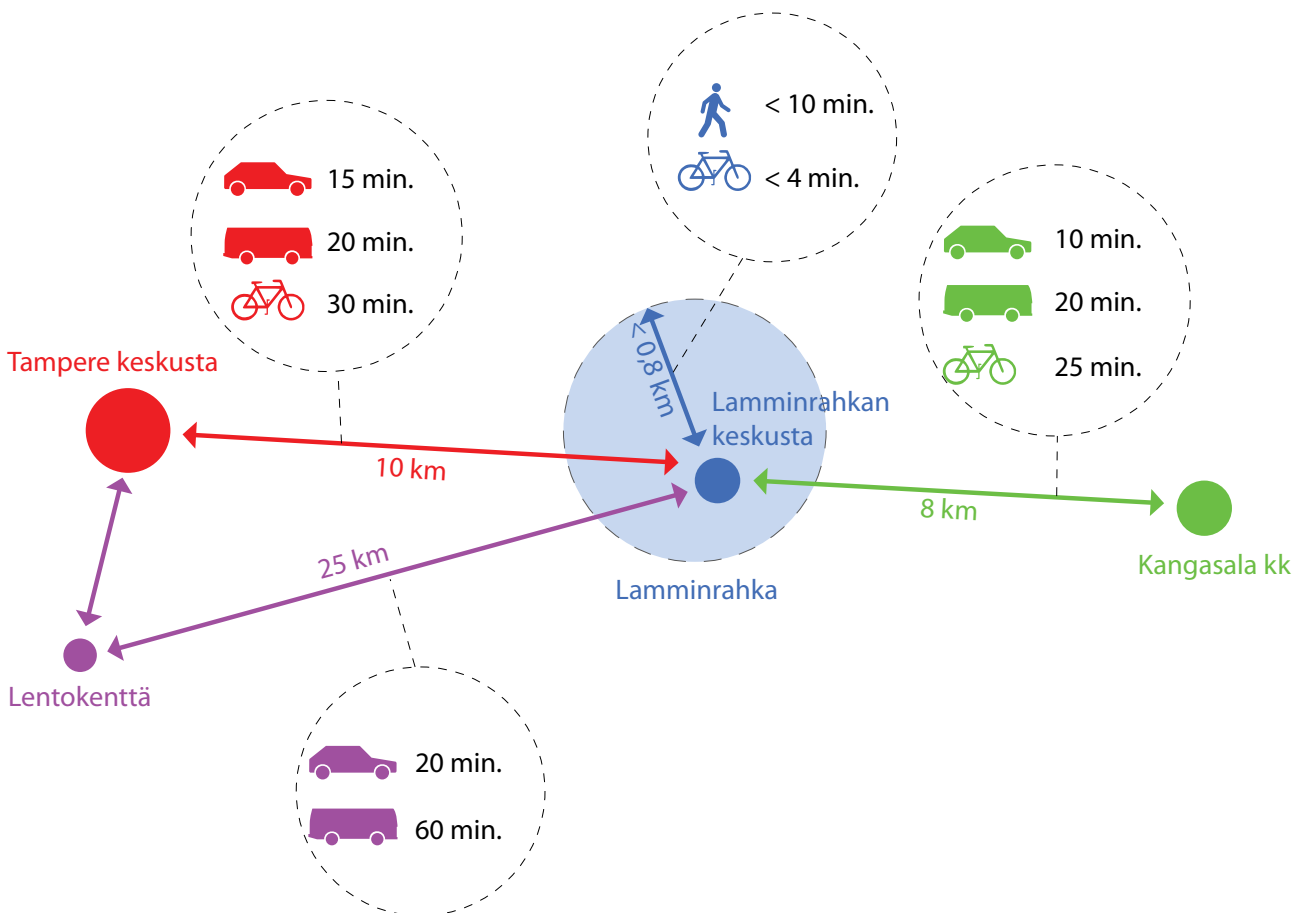
YHTEYDET

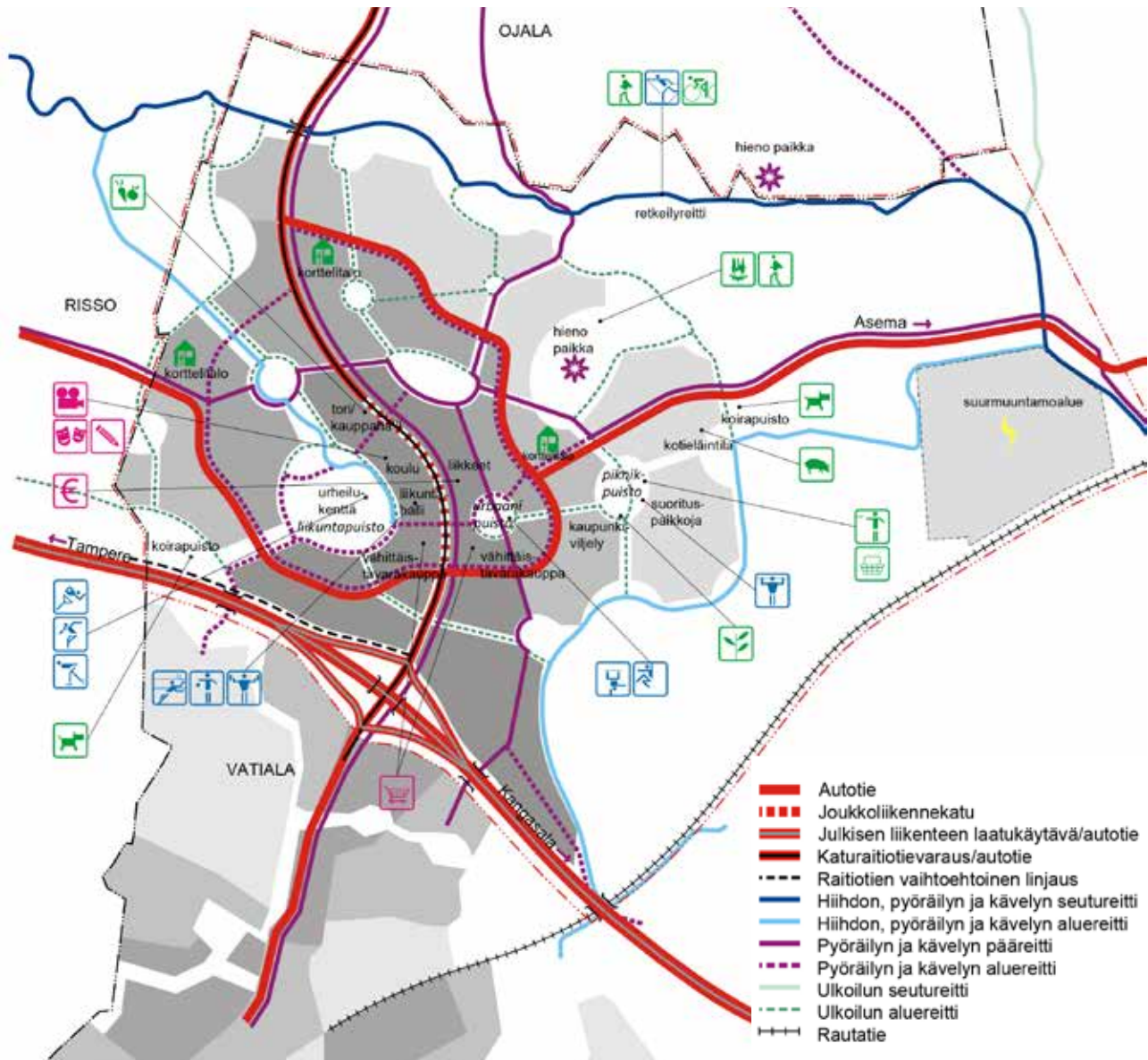
Lamminrahka sijaitsee hyvien liikenneyhteyksi-
en varrella Tampereen itäisellä kaupunkiseudulla.
Alueelta on helppo kulkea palveluihin ja ostoksille
Tampereen keskustaan ja Kangasalan kirkonkylälle
myös pyörällä ja julkisilla kulkuvälineillä. Jatkoyh-
teydet Tampereen rautatieasemalta ovat helposti
saavutettavissa. Kaikkein lähimpänä ovat kuitenkin
Lamminrahkan omat palvelut, jotka ovat alueen ka-
uimmastakin nurkasta alle 10 minuutin kävelymat-
kan päässä. Suuri osa ihmisistä asuu ja työskentelee
aivan palveluiden naapurissa.

Lamminrahkassa on mahdollista elää autotonta elä-
mää. Etäisyydet palveluihin, lastentarhaan, kouluun
ja liikuntapaikkoihin ovat minimaaliset. Liikkumisel-
tä jää aikaa elämiseen.

Liikkumisella ei Lamminrahkassa tarkoiteta vain
liikkumista sinne ja takaisin, vaan myös liikkumista
alueen sisällä ja huvikseen.

KUVA 50. Kilpailukykyinen joukkoliikenne. Lamminrahkaissa joukkoliikenne tai kevyt liikenne on kilpai-
lukykyinen vaihtoehto kaikilla matkoilla.

KUVA 51. Kaaviokuva Lamminrahkan reiteistä ja toiminnoista

Verkostoitunut kaupunki

Lamminrahkassa on kattava liikenneverkosto, joka mahdollistaa sujuvan ja elämyksellisen liikkumisen alueen sisällä. Alueen halki pohjois-etelä- suunnassa kulkee pääkokoajakatu, jota pitkin useimmat saapuvat alueelle. Muut kokoajakadut kiertävät aluetta lenkkimäisesti ja yhdistävät alueen ympäröiviin alueisiin. Pääkokoajakatu muuttuu keskeltä joukko-liikennekaduksi, mikä rauhoittaa keskustan aluetta.

Erilaiset virkistysreitit muodostavat Lamminrahkassa kattavan verkoston, joka työntyy toisaalta viheryhteyksiä pitkin aivan alueen ytimeen, asukka-

den kotioville, ja toisaalta mahdollistaa pääsyn myös ympäröiville luonto- ja virkistysalueille seudullisia hiihto- vaellus- ja pyöräilyreittejä pitkin. Pääosassa on liikkumisen monimuotoisuus. Jokainen voi löytää Lamminrahkasta oman tapansa liikkua ja nauttia ulkoilmasta.

Reittien verkostoon liittyy suuri määrä erilaisia toimintoja, jotka elävöittävät ympäristöä. Erityisesti keskustaa ympäröivät puistot täydentävät kaupunkimaisia aukioita ja katuja tarjoamalla aktiivista tekemistä.

Liikkumisen tulevaisuus

Liikenne sähköistyy voimakkaasti ja uusia automalleja tullaan kehittämään vuoteen 2030 mennessä, jolloin suuri osa alueella liikkuvista henkilöautoista, todennäköisesti kaikki julkinen liikenne ja merkittävä osa kaikista kuljetuksista käyttää biokaasua, sähköä tai muuta vastaavaa tekniikkaa. Alueelle suunnitellaan palveluita yhteiskäyttöautoja varten ja kannustetaan asukkaita vaihtamaan oma auto yhteiskäyttöautoon muun muassa tehokkaan huollon, saatavuuden ja laatutasoltaan parhaiden pysäköintipaikkojen avulla. Alkuvaiheessa tätä suuntausta edistävillä ratkaisuille kehitetään ”porkkanoita”, jotka vauhdittavat kehitystä. Ratkaisut voivat koskea esim. pysäköintiä, alueella asioimista ja työssäkäyntiä.

Liikennetapajakauma, liikennevälineet sekä sallitut nopeudet vaikuttavat suoraan alueen melutasoon, jolloin kehityksellä on positiivinen vaikutus alueen viihtyvyyteen.

KUVA 53. *Shared space*

Shared space

Lammirahkan keskustan kadut sekä monet tonttikadut voidaan toteuttaa shared space -tyyppisellä ratkaisulla. Ratkaisu nostaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden asemaa katujen käyttäjinä ja pienentää käytettyjä ajonopeuksia. Etenkin vähäliikenteisillä kaduilla on mahdollista jättää tilaa peleihin ja leikkeihin, sekä muuhun elämiseen.

KUVA 52. *Tampereenseudun pikaraitioliikenteen ratkaisut vaikuttavat huomattavasti myös Lamminrahkan joukkoliikenneyhteyksiin*

Pyöräily ja kävely

Kävely ja pyöräily on Lamminrahkan alueella tehty yksinkertaiseksi ja helpoksi. Etäisyys palveluihin ja joukkoliikenteen pysäkeihin on aina lyhyen kävely- ja pyöräilymatkan päässä. Pyöräilyn ja kävelyn reitit ovat nopeita ja turvallisia viher- ja katuverkon yhteydessä. Pyöräilyä ja kävelyä tuetaan parantamalla asuinkortteleiden pyöräsäilytystä sekä julkisen tilan pyöräpaikkoja.

Keskustan kadut sekä viherverkosto kutsuu asukkaita viettämään aikaa kävellen pienillä kaduilla tai vihreillä puisto- ja ulkoilualueilla. Pienen kaupungin tunnelma syntyy kävelijöistä, jotka haluavat viettää aikaa omassa naapurustossaan, tai käväistä asioilla läheisessä kaupassa.

KUVA 54. Kortteihin ja julkisten tilojen yhteyteen sijoitetaan runsaasti pyöräpaikkoja.

KUVA 55. Pyöräilijöiden laskenta on oiva tapa tutkia asukkaiden liikkumistottumuksia ja viestiä pyöräilyn suosiosta.

KUVA 56. Pyörätie Superkilen- puistossa Kööpenhaminassa (MV)

Pysäköinti

Keskusta-alueiden autopaikoitus pyritään sijoittamaan rakenteelliseen keskitettyyn pysäköintiratkaisuun, joka voi olla toteutettu pieninä pysäköintilaitoksina, pysäköintikansilla tai maanalaisella pysäköinnillä. Maanpäällistä pysäköintiä voidaan sijoittaa kortteleihin, mutta yhtenäisiä suuria pysäköintikenttiä vältetään. Pysäköinti voidaan sijoittaa kortteleiden rakennusalueelle rakennuksien väliin tai rakennusten alle autotalleina, jolloin säästetään yhtenäistä piha-aluetta asukkaiden käyttöön.

Kadunvarsipysäköintiä voidaan hyödyntää asukkaille sekä vieraspaikoitukseen. Keskustan liikekortteleiden pysäköinti, sekä työpaikka-alueiden pysäköintijärjestelmät palvelevat myös asukkaita vuoropysäköintinä. Matalamman tehokkuuden alueilla pysäköinti on asuntokohtaisesti tai muutamien rakennusryhmien yhteisenä pysäköintialueena maantasossa.

KUVA 57. Kadunvarsipysäköintiä Kööpenhaminassa. Puut rajaavat pysäköintitaskuja.

KUVA 58. Pysäköinti pientalotontilla Hämeenlinnan Poltinaholla.

KUVA 59. Hyvin toteutettu keskitetty pysäköintilaitos voi olla taloyhtiöiden yhteisesti hallinnoima ja mahdollistaa tiiviimmän asuinrakentamisen ja viihtyisämmät piha-alueet.

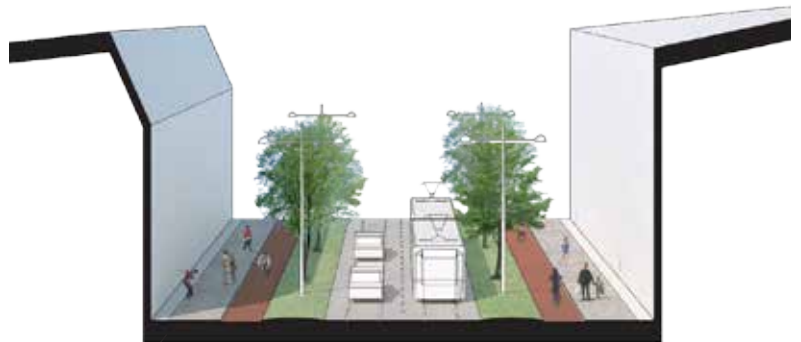
Alueelle saavutaan pääkatua pitkin

Pääkokoojakadun eteläisin ja pohjoisin osa toimivat vilkkaina sisääntuloväylinä Lamminrahkaan. Tiiviiden kerrostalojen reunustama vilkasliikenteinen bulevardi toivottaa saapujan tervetulleeksi elävään ja urbaaniin kaupunginosaan. Samalla katutilaa jakavat puurivit pienentävät kadun mittakaavaa ja tekevät kävelystä, pyöräilystä ja kadun varrella asumisesta miellyttävää.

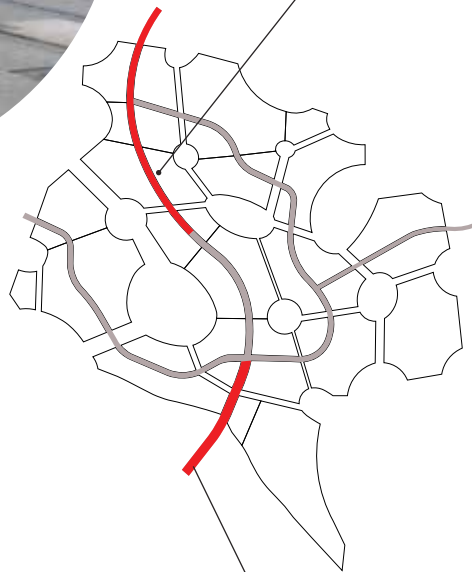
Eri nopeuksilla liikkuvat kulkutavat rajataan selvästi toisistaan materiaalien ja tasoerojen avulla. Pyörätiet ovat tanskalaisen mallin mukaisesti molemmilla puolilla katua yksisuuntaisia, mikä nopeuttaa liikku- mista ja parantaa sekä pyöräilijöiden, että kävelijöiden turvallisuutta.

JOUKKOLIIKENNEKADUN
AUKIOMAINEN KÄSITTELY
VIESTII LINJA-AUTOJEN
JA RAITIOVAUNUJEN
VÄISTÄMISVELVOLLISUUDESTA
JA ROHKAAISEE JALANKULKIJOITA
KÄYTTÄMÄÄN KATUA
*Piccadilly Gardens, Manchester
(Paul Gillett 2012)*

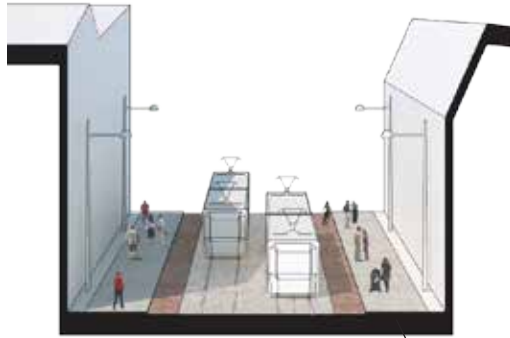
POHJOINEN PÄÄKATU ON ETELÄISTÄ
KAPEAMPI, MUTTA LUONTEELTAAN
BULEVARDIMAINEN.

SUURIN OSA LIIKENTEESTÄ SAAPUU
LAMMINRAHKAAN ETELÄSTÄ.
ETELÄISELLÄ PÄÄKADULLA
RAIDELIIKENNE JA AJONEUVOLIIKKENNE
ON EROTETTU TOISISTAAN PUURIVEILLÄ.

Kävelijän ehdoilla joukkoliikennekadulla

Lamminrahkan halki pohjois-etelä- suunnassa kulkeva pääkokoojakatu muuttuu keskustan kohdalla linja-autoille, raitiovaunuille, kävelijöille ja pyöräilijöille varatuksi joukkoliikennekaduksi. Tiivis mitta-kaava ja yhtenäinen materiaailimaailma korostavat jalankulun hallitsevaa asemaa: linja-autot ja raitio-vaunut ajavat hitaasti ja väistävät kävelijöitä. Kadun molemmilla puolin on kivijalkaliikkeitä, kahviloita ja muita palveluita, jotka tekevät kadusta elävän ja aktiivisen.

(a)

KESKUSTAKORTTELEITA
HALKOVA
JOUKKOLIIKENNEKATU
ON MITTAKAAVALTAAN
KAUPUNKIMAISEN TIIVIS

PYÖRÄILY JA KÄVELY OVAT
HELPPOA KESKUSTA-ALUEEN
JOUKKOLIIKENNEKADULLA

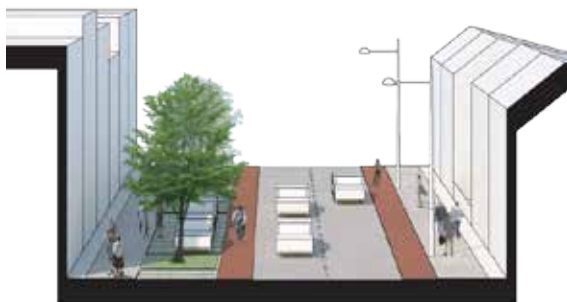
KESKUSTAA HALKOVA
JOUKKOLIIKENNEKATU
STRASBOURGISSA.

KUVA 60. Joukkoliikennekadun ominaisuuksia

Lenkkikatu yhdistää

Henkilöautoliikenne jakautuu pääkokoojakadulta kahdelle alueta kiertävälle kokoojakadulle. Liikenne on suhteellisen vilkasta, mutta mittakaava on pääkokoojakatua selvästi pienempi ja tunnelma rauhallisempi. Katua reunustavat 2-4 kerrosta korkeat rakennukset. Jalkakäytävät ovat leveitä ja yksisuuntaiset pyöräkaistat kulkevat ajoväylän reunalla. Suojateitä on tiheään ja autoilijat ajavat hitaasti.

(a)

LENKKIKATU YHDISTÄÄ SUUREN MÄÄRÄN KORTTELEITA JA IHMISIÄ TOISIINSA. KADUNVARSIPYSÄKÖINTI, PUUSTO JA KOMPAKTI MITTAKAAVA TEKEVÄT KADUSTA MIELLYTTÄVÄN YMPÄRISTÖN LIIKKUA

Turvallinen tonttikatu

Pienimittakaavaisia ja rauhallisia tonttikatuja reunustavat asuntojen vihreät etupihat ja terassit. Tonttikatu toimii paitsi kulkuväylänä asuntoihin, myös tärkeänä julkisena tilana asukkaille. Tonttikatu on paikka, jossa naapurit kohtaavat toisiaan matkalla töihin tai hakiessaan postia, ja johon lapset tulevat leikkimään. Penkit, istutukset ja pienet peli- ja leikkipaikat antavat syytä oleskeluun

(c)

RAUHALLISET JA TURVALLISET PIHAKADUT SOVELTUVAT HYVIN LEIKKIMISEEN
Leikkikatu Englannissa (Stephen Craven 2010)

KAVENNUKSET JA ISTUTUKSET HIDASTAVAT AJONEUVOLIIKENNETTÄ
Helatehtaankatu Helsingin Ormuspellossa (MV)

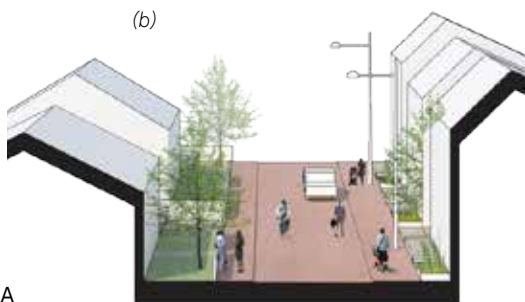

(d)

(e)

KADUNVARSIPYSÄKÖINTIÄ
Reykjavik, Islanti

(b)

KAPEILLA TONTTIKADUILLA AUTOT VÄISTÄVÄT KÄVELIJÖITÄ JA PYÖRÄILIJÖITÄ. TONTTIKATU ON NAAPURUSTON YHTEINEN KOHTAAMISPAIKKA

KUVA 61. Lenkkikadut ja tonttikadut Lamminrahkassa

LUONTO

Luonto ja viheralueet ovat Lamminrahkan voimavara. Asuinalueet rakentuvat ”vihertaskujen” ympärille tiiviiksi verkostoksi. Luontoa on säilytetty sekä täysin luonnonmukaisena virkistysalueena, että alueen sisällä rakennettuina viheralueina. Asuinkortteleiden yhteydessä viherympäristö on kaupunkimaista.

Lamminrahkan alueella on arvokkaita luontoarvoja, sekä suojeltuja lajeja. Suojellut lajit ja alueet ovat tärkeä osa monipuolista Lamminrahkaa, ja niiden olemassaolo asumisen rinnalla on myös tunnusomainen lamminrahkalainen elämäntapa, jossa luontoa kunnioitetaan ja siitä osataan nauttia arvostaen laji- ja aluekohtaisia tarpeita.

Alueen läheisyydessä on Halimasjärven luonnon-suojelualue sekä Lamminrahkan suoalue. Asukkailla on ympärillään ainutlaatuinen ympäristö, joka mahdollistaa monipuoliset luontokokemukset.

Tasapaino rakentamisen ja luonnon välillä säilytetään. Rakentamisen suunnittelussa huomioidaan luontoarvojen säilyminen sekä alueen virkistystarpeet. Sadevesien hallinta ja kerääminen on alueelle-tunnusomaista ja niistä muodostuu huomionarvoisia vesiaihteita.

KUVA 62. Metsät ja vesiaiheet muodostavat Lamminrahkan luonnonläheisen ilmeen. Hulevesialtaita Malmön Augustenborgin asuinalueella. (Denise Fong / i-SUSTAIN www.i-sustain.com)

Solisevat vedet

Lamminrahkan aluetta täplittävät lukuisat suot, kosteikot, purot, ojat ja lähteet, jotka tekevät ympäristöstä omaleimaisen ja viihtyisän. Olemassaolevat kosteikot on jätetty rakentamattomille puisto- ja virkistysalueille, ja niitä täydentävät rakennetut hulevesiuomat ja vehreät kosteikot. Vesiaiheet tarjoavat houkuttelevia näkymiä ja parantavat ulkoympäristön laatua.

HULEVESIRAKENTEISTA TEHDÄÄN
LAMMINRAHKASSA TOIMINNALLINEN
JA ELÄMYKSELLINEN OSA
PUISTOJA JA VIRKISTYSALUEITA.
Vancouver, Kanada. (MV)

(e)

PUISTOISSA JA VÄLJÄSTI
RAKENNETUIILLA ALUEILLA
HULEVESIUOMAT
JÄLJITTELEVÄT
LUONNONMUKAISIA
PAINANTEITA
*Augustenborg, Malmö
(Mark Brumbaugh / i-SUSTAIN
www.i-sustain.com)*

(d)

(a)

ALUEEN
POHJOISOSASSA
SIJAITSEVA
LAMMINRAHKAN SUO
ON ALUEEN Hienoimpia
LUONTOKOhteita.
(MV)

KESKUSTA-ALUEELLA
SUOSITAAN
RAKENNETTUJA
HULEVESIUOMIA
*Augustenborg,
Malmö. (Denise Fong
/ i-SUSTAIN www.i-
sustain.com)*

(b)

LAMMINRAHKAN
KESKIOSASSA
SIJAITSEE
LUONNONTILAINEN
LÄHDE
(pixabay.com)

(c)

KUVA 63. Lamminrahkan vedet ja kosteikot

Humisevat metsät

Metsä on Lamminrahkassa lähellä kaikkialla. Vain muutaman askelen päässä jokaisesta asunnosta alkavat monimuotoiset ja osin suojellut laajat metsäalueet. Lamminrahkaa ympäröivät virkistysalueet yhdistyvät laajoihin metsiin ja seudullisiin virkistysreitteihin. Metsää ja luontoa pyritään säilyttämään myös asuinalueen sisällä mahdollisimman paljon. Sisäisillä viheralueilla säilytetään metsää ja suuria puita.

Lamminrahkan kallioisesta maastosta muistuttavat viheralueilla säilytettävät kivet ja siirtolohkareet, joita lisäksi siirretään rakentamisalueilta virkistysalueille. Lohkareista tulee alueelle ominainen ja tunnistettava elementti.

Lamminrahkan viheralueet eivät muodosta pelkästään maisemallista vetonaulaa, vaan ne aktivoidaan virkistys- ja kulttuuriakseleiksi, jotka ulottuvat Kangasalalta aina ympäröiville naapurialueille asti. Ulkoilu- ja kulttuuriakselin varrella on liikunta- ja kulttuuritoimintoja, jolloin alueella kulkiessa lehtojen, kosteikkojen, kallioselänteiden ja peltomaisemien välissä voi pysähtyä nauttimaan kiireettömästä elämästä kahvilassa, taidenäyttelyssä, luontopoluilla tai kuntoilla urheilupaikoilla.

REITTIIEN VARRELLE
OSUU KOMEITA
KALLIOITA JA
NÄKÖALAPAIKKOJA
(B: Markus
Rantala 2007)

(a)

LAMMINRAHKAN METSISSÄ
RISTEILEE LAAJA KÄVELY- JA
VAELLUSREITTIIEN VERKOSTO
(pixabay.com)

(b)

(c)

SEIKKAILUPUISTOT,
KIIPEILYRADAT,
MAASTOPYÖRÄILYREITIT
JA KUNTOILUPAIKAT
OVAT LAMMINRAHKAN
METSIIN SOPIVIA
TOIMINTOJA
Maple Ridge, BC,
Kanada. (MV)

(f)

LIITO-ORAVIEN
ESIINTYMIS- JA
PESIMISALUE
(pixabay.com)

(e)

ULKOILUREITTIIEN
VARSILLE
RAKENNETAAN
LAAVUJA JA
NUOTIOPAIKKOJA
(Aleksi Stenberg 2004)

(d)

KUVA 64. Luonnontilaiset metsät Lamminrahkassa

Metsää pihoilla

Lamminrahkan kaupunkirakenteellisenä erityispiirteenä on luonnon soluttautuminen kaupungin keskelle, pihojen, katujen ja aukoiden välittömään läheisyyteen. Lamminrahkassa metsää ei ole siis ainoastaan alueen reunoilla, vaan luonto on läsnä alueen joka kolkassa.

Lamminrahkan sisäiset viheralueet ovat luonteeltaan ympäröivää metsää hoidetumpia ja suunnitellumpia. Alueen ominaispiirteet, humisevat hongat ja jylhä rinnemaasto ovat kuitenkin maiseman lähtökohtia. Asukkaiden takapihoilla avautuvien viheralueiden tarkoituksena on tarjota Lamminrahkalaisille erilaisia virkistyselämyksiä, pyöräily- kävely ja hiihtoreiteistä leikkipaikkoihin, urheilupaikkoihin, metsäpuutarhoihin, ja metsän omaan arkkitehtuuriin.

OSA PUISTOISTA SÄILYTETÄÄN
MAHDOLLISIMMAN LUONNONMUKAISINA
VIRKISTYSKÄYTTÖÄ JA ELIÖSTÖÄ VARTEN
(pixabay.com)

LEIKKIPUISTOJA VOIDAAN
RAKENTAA MYÖS
RINNEMAASTOON
Tartto, viro.

PUISTOISSA RISTEILEE
VIRKISTYSREITTIIEN
VERKOSTO
(pixabay.com)

METSÄPUUTARHAT ELÄVÖITTÄVÄT
LAMMINRAHKAN MAISEMAA
Rhododendron -puutarha
Helsingin Haagassa (MV)

URHEILUPUISTO JA
-KENTTÄ SIOITETAAN
KESKUSTAN JA
KOULUN YHTEYTEEN
(pixabay.com)

URBAANIT PUISTOT
JA AKTIVITEETIT
TUOVAT VASTAPAINOA
LUONNONMUKAISILLE
VIRKISTYSALUEILLE
(vas. kuva pixabay.com)

KUVA 65. Puistomaiset hoidetut viheralueet Lamminrahkassa

Viherkäytävät

Viherkäytävät ovat kapeita puistokaistaleita, jotka yhdistävät suurempia puisto- ja metsäalueita toisiinsa. Viherkäytävät toimivat ihmisten ja eläinten kulkuväylinä sekä hulevesireitinä. Viherreittien ansiosta on mahdollista liikkua helposti Lamminrahkan alueelle ja sieltä pois kävely-, pyöräily- ja hiihtoreittejä pitkin.

Viherkäytävien luonne vaihtelee kaupunkimaisuuden sekä reittien ja hulevesiuomien tilantarpeen mukaan. Osa käytävistä on metsäisiä, osa rakennetumpia ja huollettumia.

PYÖRÄILYN JA KÄVELYN PÄÄREITIN
JA RAKENNETUN HULEVESIUOMAN
YHDISTELMÄ KESKUSTAN ALUEELLA

RAKENNETTAVILTA ALUEILTA
KERÄTÄÄN SIIRTOLOHKAREITA
VIHERALUEILLE
*Kivimuodostelma "Tapion
alttari" Muuratsalossa.
(Antti Leppänen 2012)*

PYÖRÄILYN JA KÄVELYN
ALUEREITTI JA
LUONNONMUKAINEN
HULEVESIUOMA

VIHERKÄYTÄVÄLLÄ, JOSSA EI
OLE HULEVESIUOMAA, VOIDAAN
PUUSTOA SÄILYTTÄÄ ENEMMÄN

KUVA 66. Viherkäytävät Lamminrahkassa

Leikkien luonnossa

Lamminrahkassa lapsille tarjotaan taide- ja ympäristökasvatusta. Luonnon läheisyys kannustaa tutkimaan ympäristöä ja Lamminrahkan koulun voi painottaa oppimista kulttuurin, hyvinvoinnin ja ympäristön näkökulmasta.

Asukkailla on paikkoja, jonne voi mennä nauttimaan hiljaisuudesta ja luonnosta. Läheiset metsät tarjoavat hiljaisia vetäytymisen paikkoja, mutta monille vanhuksille ja lapsille on tarpeen myös lähistöllä sijaitsevat virkistysalueet.

Merkityille alueille sijoitetaan alueen muissa osissa vapautuvaa maata. Nämä alueet otetaan jo tässä vaiheessa kaupunkilaisten ja tapahtumajärjestäjien, kuten nuorison urheilukäyttöön tai kaupunkiviljelyyn.

Mahdollisten rakennusaikaisten maanlajityspaikkojen sijainnit ovat alueen eteläosassa valtatie vierisille viheralueilla. Ne sijaitsevat ensimmäisissä vaiheissa rakennettavien alueiden tuntumassa, joten ne voivat palvella Lamminrahkan aluetta koko sen rakentamisen ajan. Maanlajityspaikat sijaitsevat valtatie melualueella, joten niiden maa-aineksia voidaan hyödyntää myöhemmin esimerkiksi meluvallien rakentamisessa tai alueen tonttien pihamaiden rakentamiseen.

(a)

PIONEERISILTOJA
Reykjavik, Islanti

(b)

OMATOIMISTA VILJELYÄ

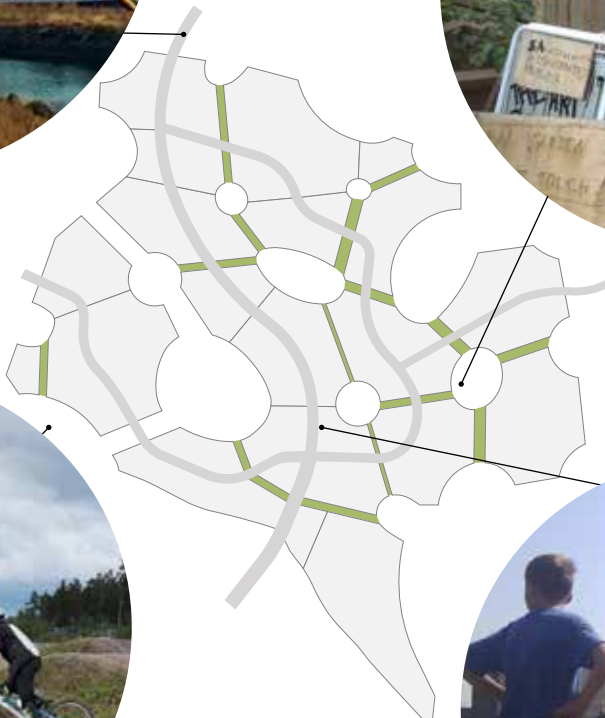
(d)

**MAANLÄJITYSPAIKKA
JA MELUVALLI**
BMX-rata, Helsinki

(c)

**LAPSET JA NUORET OSALLISTUVAT
ITSE PARKOUR- PUISTOJEN,
SKEITTIPAikkojen JA MUIDEN
HARRASTUSPAIKKOJEN
RAKENTAMISEEN JA
SUUNNITTELUUN.**

KUVA 67. Lamminrahkan potentiaalisia tee-se-itse -paikkoja

KUVALÄHTEET

Kuvat: Serum arkkitehdit Oy, ellei toisin mainittu (kuvalähteiden lyhenteet: MV = Miika Vuoristo)

KUVA ”Kaupunkinäkö Norjasta”

KUVA ”Lamminrahkan katot muodostavat polveilevan näkymän”

Terre, Pierre. 2004. ”Badger Farm Roofscape”. <http://www.geograph.org.uk/photo/127382>

Lisenssi: Creative Commons (CC BY-SA 2.0). <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/>

KUVA ”Pikkukaupunkinäkö Stavangerin vanhasta kaupungista”

Millican, Kevin. 2012. ”Stavanger Houses”. <https://www.flickr.com/photos/kevinmillican/7663266478/>

Lisenssi: Creative Commons (CC BY-NC-ND 2.0). <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>

KUVA ”Pikkukaupungin vilkas kauppakatu on toteutettu shared space- periaatteella”

Civic engineers. <http://www.civicengineers.com/our-work/poynton-cheshire>

KUVA ”Tiiviisti rakennettu pientaloalue on monipuolinen, yhteisöllinen ja mielenkiintoinen...”

Korttelisuunnitelma muokattu teoksesta Vuoristo, Miika. 2014. Yhteisöllisyys esikaupunkien pientaloalueilla: Sosiaalisen pääoman vaikutukset ja huomioiminen asuinalueen suunnittelussa. Diplomityö, Arkkitehtuurin tiedekunta, Oulun yliopisto.

KUVA ”Julkisen taiteen mahdollisia sijoituspaikkoja Lamminrahkassa”

A: Piirisild, Anu. <http://www.muurileht.ee/neljapaeval-toimub-arhitektuuri-valkloeng-teemal-arhitektuur-ja-mitte-paris/>.

C: Moondyne (nimimerkki). 2011. ”Public art - People in the City, Perth”. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Public_art_-_People_in_the_City,_Perth.jpg

Lisenssi: Creative Commons (CC BY-SA 3.0). <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>

KUVA ”Valotaidetta Jyväskylän asuntomessuilla”

Arvinen, Mikko. 2014. ”Asuntomessualue iltavalaistuksessa”. http://www.sahkoala.fi/koti/ajankohtaista/fi_FI/070814_messujen_yo/

KUVA ”Suojainen sisäpiha ja parvekkeet”

Kuvan omistaja. 20XX. <http://www.tsi.fi/>

KUVA ”Kaavio rinnerakentamisesta”

B: Architektur Lischer Partner ag. ”Stadtvillen Adligenswilerstrasse Luzern” <http://www.alp-architektur.ch/stadtvillen-adligenswilerstrasse-luzern/>

KUVA ”Kaavio keskusta-alueen toiminnoista”

D: Härmä, Iisakki. 2013. Saunalahden koulu. <http://kulttuurimestari.wordpress.com/2013/11/08/maistainen-monocle-suomesta/>

KUVA ”Kaavio asukkaiden omaehtoisen toiminnan mahdollisuuksista korttelialueella”

D: Collaboration (nimimerkki). 2011. ”A coworking space in Berlin”. http://en.wikipedia.org/wiki/Coworking#/media/File:Coworking_Space_in_Berlin.jpg
Lisenssi: Creative Commons (CC BY-SA 3.0) <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>

KUVA ”Alueelliset talonmiespalvelut ja organisoitu naapuriapu...”

KUVA ”Keskustaa halkova joukkoliikennekatu Strasbourgissa”

Hurtubia, Ricardo. 2011. ”Strasbourg”. [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Futuristic_public_transport_\(5782460467\).jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Futuristic_public_transport_(5782460467).jpg)
Lisenssi: Creative Commons (CC BY 2.0) <http://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.en>

KUVA ”Joukkoliikennekadun ominaisuuksia”

B: Gillett, Paul. 2012. ”Tram & Bus - Piccadilly Gardens”. <http://www.geograph.org.uk/photo/3188308>
Lisenssi: Attribution-ShareAlike (CC BY-SA 2.0). <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/>

KUVA ”Lenkkikadut ja tonttikadut Lamminrahkassa”

C: Craven, Stephen. 2010. ”Ashburnham retreat: play street”. <http://www.geograph.org.uk/photo/1954933>
Lisenssi: Attribution-ShareAlike (CC BY-SA 2.0). <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/>

KUVA ”Metsät ja vesiaiheet muodostavat Lamminrahkan luonnonläheisen ilmeen.

Fong, Denise. Hulevesiallas Malmö, Augustenborg alue. i-SUSTAIN. www.i-sustain.com

KUVA ”Lamminrahkan vedet ja kosteikot”

B: Brumbaugh, Mark. Hulevesiuoma Malmö, Augustenborg alue. i-SUSTAIN. www.i-sustain.com
C: www.pixabay.com. (Public Domain)
D: Fong, Denise. Hulevesiuoma Malmö, Augustenborg alue. i-SUSTAIN. www.i-sustain.com

KUVA ”Luonnontilaiset metsät Lamminrahkassa”

B: Rantala, Markus. 2007. ”Näkötorni Houtskar”. [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Näkötorni, Borgberg, Houtskari, 21.7.2007.JPG](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:N%C3%A4k%C3%B6rtorni,_Borgberg,_Houtskari,_21.7.2007.JPG)
Lisenssi: Creative commons (CC BY-SA 3.0) <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>
D: Stenberg, Aleksi. 2004. ”A shelter in Orivesi, Finland” http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Roninmaan_laavu-1024.jpg
Lisenssi: Creative commons (CC BY-SA 2.5). <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/deed.en>
E ja F: www.pixabay.com. (Public Domain)

KUVA ”Puistomaiset hoidetut viheralueet Lamminrahkassa”

B, E, F ja G: www.pixabay.com. (Public Domain)

KUVA ”Viherkäytävät Lamminrahkassa”

D: Leppänen, Antti. 2012. Tapion alttari -kivimuodostelma Muuratsalossa Muuramessa. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tapion_alttari.JPG
Lisenssi: Creative Commons (CC BY-SA 3.0). <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>